

AM2024.04.30H

Retten i Koldings DOM

Dato: 28. februar 2023

Retten sagsnr.: 1-10032/2022

Politiets sagsnr.: 3700-70293-00001-20

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte*, født 1984

Der har medvirket nævninger ved behandlingen af denne sag.

Anklageskrift er modtaget den 4. november 2022.

Tiltalte er tiltalt for overtrædelse af

1.

straffelovens § 114 e, 1. pkt.,

ved i perioden fra medio/ultimo februar 2015 til primo marts 2019 sammen med sin daværende ægtefælle og deres mindreårige børn at være indrejst i Syrien og dér at have fremmet virksomheden for terrororganisationen Islamisk Stat (IS), der begik eller havde til hensigt at begå handlinger omfattet af straffelovens § § 114, 114 a, 114 b, 114 c eller 114 d, idet hun gennem sin tilstedeværelse, herunder ved at virke som hjemmegående husmor for og hustru til personer, der var aktive i IS, bidrog til, at IS kunne opretholde og konsolidere sin position i området.

2.

straffelovens § 114 i, stk. 1, jf. stk. 3, jf. bekendtgørelse nr. 1200 af 28. september 2016, § 1, stk. 1, nr. 1 (nu bekendtgørelse nr. 708 af 6. juli 2019 om forbud mod indrejse eller ophold i visse konfliktområder § 1, stk. 1, nr. 1),

ved i perioden fra den 30. september 2016 (bestemmelsens ikrafttræden) til primo marts 2019, som dansk statsborger, uden tilladelse at være indrejst og have opholdt sig i Raqqa provinsen og Deir al-Zour-provinsen i Syrien, der i perioden var defineret som konfliktområder, og hvor terrororganisationen Islamisk Stat (IS) var part i en væbnet konflikt.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om straf.

Anklagemyndigheden har endvidere nedlagt påstand om, at tiltalte fratages sin danske indfødsret, jf. indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, og at hun udvises af Danmark med indrejseforbud for bestandig, jf. udlændingelovens § 49, stk. 1, jf. § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 6, jf. § 32.

Tiltalte har erkendt sig skyldig.

Tiltalte har påstået frifindelse over for påstanden om frakendelse af indfødsret og udvisning.

Sagens oplysninger

Anklagemyndigheden har ikke givet samtykke til, at sagen kunne fremmes som tilståelsessag og har henvist til, at det på baggrund af sagens oplysninger ikke kunne lægges til grund, at tiltaltes erkendelse var uden forbehold.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af *Tiltalte* og af vidnerne *Vidne1*, *Vidne2*, *Vidne3*, *Vidne4*, *Vidne5* og socialrådgiver *Vidne6*.

[FORKLARINGER UDELAGT]

Øvrige oplysninger

Center for Terroranalyse har den 22. april 2022 afgivet en erklæring om Islamisk Stat, hvoraf følgende fremgår:

”...

Islamisk Stat er en militant islamistisk organisation, der primært er aktiv i Syrien og Irak. IS er opført på FN's og EU's sanktionslister, samt på bla. USA's, Canadas, Storbritanniens og Australiens lister over terrororganisationer. I september 2004 svor IS' daværende leder Person15 troskab til al-Qaida og Person16 og blev derefter al-Qaidas gren i Irak ofte kaldet al-Qaida i Irak (AQI).

IS blev opført på FN's sanktionsliste første gang den 18. oktober 2004 under navnet Jama'at al-Tawhid wa'al Jihad som et alias for AQI. Jama'at al-Tawhid wa'al Jihad skiftede i oktober 2006 navn til Den Islamiske Stat i Irak'. ISI blev tilføjet FN's sanktionsliste den 5. marts 2009 som et alias for AQI. I april 2013 annoncerede ISI en sammenslutning mellem den militant islamistiske organisation Nusrafronten og ISI under navnet Islamisk Stat i Irak og Levanten (ISIL). Imidlertid afslog Nusra-fronten denne sammenslutning, og al-Qaida (AQ) brød i februar 2014 med ISIL. ISIL blev tilføjet FN's sanktionsliste som et alias for AQI den 30. maj 2013.

FN fordømmer i resolution 2178 af 24. september 2014 samt i resolution 2170 af 15. august 2014 IS og IS' alvorlige overgreb og krænkelse af menneskerettighederne. I resolution 2249 af 20. november 2016 fastslog FN's sikkerhedsråd desuden, at IS udgør en global og hidtil uset trussel mod international fred og sikkerhed, samt at IS har evne til og intention om at udføre yderligere terrorangreb.

Den 29. juni 2014 erklærede ISIL's daværende talsmand Person17 oprettelsen af en stat og et såkaldt kalifat med ISIL's daværende leder Person18 som kalif. ISIL skiftede samtidig navn til "Den Islamiske Stat". På dette tidspunkt kontrollerede IS store landområder i Syrien og Irak fra al-Bab i det nordvestlige Syrien til Salah al-Dinprovinsen i Irak nord for Bagdad. På trods af IS' navneændring benævnes organisationen dog fortsat af flere vestlige regeringer og medier som "Den Islamiske Stat i Irak og Levanten" (ISIL eller ISIS) eller som Daesh.... I denne retserklæring anvendes herefter betegnelsen IS.

I forbindelse med at Person17 erklærede etableringen af kalifatet, opfordrede han verdens muslimer til at aflægge troskabsløfte til IS' daværende leder Person18 og tilslutte sig IS-kalifatet i

Syrien og Irak. I erklæringen fra Person17 fremgik det, at IS's mål var at etablere og udvide det udråbte islamiske kalifat som øverste myndighed i en islamisk stat med udgangspunkt i det syrisk-irakiske område. På dette tidspunkt fungerede IS som en stærk kontrolleret og bureaukratisk organisation. IS formåede at tiltrække et stort antal personer til de områder Syrien og Irak som var under IS' kontrol, herunder mange personer fra Vesten. Desuden har IS modtaget troskabserklæringer fra en række militante islamister i bl.a. Egypten, Libyen, Algeriet, Yemen og Saudi-Arabien. Nogle af disse troskabserklæringer kom fra eksisterende grupper, som efterfølgende erklærede sig selv som nye "IS-provinser" i det kalifat, som IS udråbte med udgangspunkt i det syrisk-irakiske område.

FN og flere internationale menneskerettighedsorganisationer har beskrevet, hvordan den civile befolkning har været udsat for særdeles voldsomme og brutale overgreb i de områder i Syrien og Irak, som var kontrolleret af IS, hvor civile er blevet myrdet på grusom vis, og etniske og religiøse samfund er blevet forfulgt. Fx har IS ifølge FN begået massedrab på primært shiitiske indsatte i et fængsel i Mosul – handlinger der ifølge FN: "[U]dgør krigsforbrydelser i form af mord, tortur, ondsksfuld behandling og overgreb på personlig værdighed". Desuden har IS ifølge FN begået folkedrab på den yazidiske minoritet i Irak.

Den irakiske regering bad den 25. juni 2014 gennem FN's sikkerhedsråd det internationale samfund om assistance til at bekæmpe IS. I forlængelse heraf blev en international militær koalition i september 2014 oprettet til bekæmpelse af IS, som Danmark også deltager i. Koalitionen tæller i dag mere end 80 medlemmer, heraf flere lande fra regionen og internationale organisationer som bla. NATO og EU.

Danmark har siden 2014 bidraget til kampen mod IS med en række forskellige militære bidrag.

Som en reaktion på etableringen af den internationale koalition opfordrede IS muslimer til at vise deres støtte til IS gennem vold og ved at angribe civile såvel som militære mål i de lande, der deltager i koalition. Efterfølgende har især koalitionslande som Frankrig, Belgien, Storbritannien og USA været udsat for flere alvorlige terrorangreb dirigeret", understøttet eller inspireret af IS.

IS har siden 2015 dirigeret eller inspireret til en række angreb i vestlige lande, herunder bl.a.:

- November 2015: Angreb mod koncertsal, caféer og stadion Frankrig, Paris.
- Marts 2016: Angreb mod lufthavn og metrostation i Belgien, Bruxelles.
- Juni 2016: Knivangreb på en fransk politiansat og dennes partner i Frankrig, Magnanville.
- Juli 2016: Lastbilangreb på Bastilledagen i Frankrig, Nice.
- Maj 2017: Bombeangreb mod koncert i Storbritannien, Manchester

IS anvender åbne medier til at publicere omfattende materiale med videooptagelser eller billeder af massehenrettelser samt mishandling af civile gidsler og krigsfanger, herunder halshugningsvideoer. Fx udsendte IS den 19. august 2014 en video med titlen "A Message to America", som viser henrettelsen af et amerikansk gidsel i Syrien, Person19. Ifølge videoen var henrettelsen en reaktion på amerikanske luftangreb rettet mod IS i Irak. IS har også offentliggjort en række andre henrettelsesvideoer af både vestlige og ikke-vestlige gidsler.

IS udgav fra juli 2014 til juli 2016 det engelsksprogede magasin Dabiq via internettet, som udkom i 15 udgaver. Dabiq blev i september 2016 afløst af magasinet, Rumiyah, der blev udgivet 13 gange fra september 2016 til september 2017. I flere af magasinerne hylder IS gerningsmændene bag terrorangreb i Vesten, herunder gerningsmanden bag terrorangrebene i København i februar 2015. IS' propaganda indeholder bl.a. beskrivelser om IS' fremskridt på slagmarken, livet og levevilkårene i kalifatet, instruktioner og vejledning til udførelse af terrorangreb i Vesten samt opfordringer til at tilslutte sig IS. Desuden vises billeder af henrettelse af IS' modstandere.

I juli 2017 tabte IS kontrol med byen Mosul i Irak, og i oktober 2017 tabte IS efter flere Måneders intense kampe kontrol over byen Raqqa i Syrien, der de facto havde været IS's hovedstad, siden IS indtog byen i 2014. I marts 2019 erklærede de amerikanskstøttede Syriske Demokratiske Styrker (SDF), at de sidste IS-styrker var blevet fjernet fra byen Baghuz i Syrien, hvorved IS havde tabt sit sidste fysiske territorium i Syrien og Irak.

På trods af at IS mistede sit sidste territorium i 2019, påpeger flere forskere og medier, at IS fortsat fungerer som en aktiv oprørsgruppe i Mellemøsten, særligt i Irak og Syrien. IS har bla, i det seneste år påtaget sig ansvaret for flere angreb i Syrien og Irak, ligesom IS den 20. januar 2022 gennemførte et større angreb på et kurdisk kontrolleret fængsel i Syrien, der var det mest omfattende IS-angreb i flere år, hvor formålet var at befri indsatte medlemmer af IS.

... "

Af politirapport af 5. april 2022 om Islamisk Stat i medierne 2014-2015 fremgår, at det ved søgning på nyhedssiderne Dagbladet information (information.dk) og Berlingske Media (BT.dk) kunne konstateres, at der på Information.dk i perioden 1. august 2014 til 15. februar 2015 er bragt 1522 artikler om Islamisk stat, 254 artikler om ISIL, 86 artikler om Raqqa, 1654 artikler om Syrien og 358 artikler om Al-Qaeda. De tilsvarende tal for BT.dk var 809, 53, 33, 790 og 122.

Der har været fremlagt en række beskeder, som er sendt til og fra tiltalte til blandt andet hendes far, Vidne1, og hendes søn Vidne5.

Blandt korrespondancen med faren, er der blandt andet oplæst følgende:

” ...

Besked 120 30-03-2018 17:20:25(UTC+0):

Vidne1: Jeg forstår og ved at det bliver lettere for dig når du har en mand som tager sig af jer, jeg ved at det ubehageligt for dig at være alene med børnene. Men jeg havde håbet at vil komme her.

Besked 121 30-03-2018 17:22:16(UTC+0):

Tiltalte: Eeee min babo/far. Jeg elsker jer alle sammen meget. Men almægtige Allah er vigtigere for mig og Allahs tilfredshed. Den gang jeg havde besluttet mig at komme her, det var på grund af Allah og ikke på grund af Person1. Hvis/når han nu ikke er her, så bliver jeg stadig hvor jeg er og arbejder på vores fælles plan og vores intention om at opfostre børnene i islam sådan som vi to havde forestillet os det skal være, også selv om jeg nu er alene tilbage.

Besked 570-574 17-09-2018 08:44:39(UTC+0)

Vidne1: Jeg ved godt at alt kommer fra Allah. Me jeg beder til Allah at I alle forbliver i live/overlever. Med Allahs skal vi nok igen være sammen Hvis der sker noget skal I tage af sted mod Tyrkiet. Jeg ved godt at det er svært alt sammen, men I skal prøve.

Besked 583 17-09-2018 08:52:07(UTC+0):

Tiltalte: Det ved jeg da. Men jeg er ikke kommet hertil for så at tage tilbage

Besked 584 17-09-2018 08:52:37(UTC+0):

Vidne1: Jamen slip det/lad være med det, du skal jo bekymre dig for børnene

Besked 585 17-09-2018 08:52:40(UTC+0):

Jeg informerer jer nu kun for jeres skyld/af hensyn til jer. Måske giver Allah de store sejre så er det jer som kommer til os. Men måske ses vi først i ahiret/efterlivet

Besked 617-618 17-09-2018 09:05:06(UTC+0):

Vidne1: Du fejlede ved at I tog afsted. Men sket er sket.

Besked 619 17-09-2018 09:05:31(UTC+0):

Tiltalte: Babo/far, Må Allah ikke have tilladt/Vor Herre bevares, at jeg var blevet.

Besked 620 17-09-2018 09:05:41(UTC+0):

Vidne1: Du må ikke tale sådan

Besked 621-623 17-09-2018 09:05:42(UTC+0):

Tiltalte: Så ville jeg ikke have mødt/kendt min nye habibi/elskede. Den bedste ægtemand i verden.

... ”

Blandt korrespondancen med sønnen, er der blandt andet oplæst følgende:

” ...

Besked 127-128 24-07-2021 12:07:20(UTC+0):

Tiltalte: Og du skal finde en ny kasket hvor der ikke står skrevet NY. Heheh

Besked 129-130 24-07-2021 12:09:12(UTC+0):

Vidne5: Jeg er lige glad med at der står NY, jeg bærer kasketten fordi jeg synes det ser godt ud. Bare fordi det står skrevet, betyder ikke at jeg støtter dem

Besked 133-135 24-07-2021 12:11:06(UTC+0):

Tiltalte: Du skal også være opmærksom på hvad der står skrevet. Selv om du siger at du ikke støtter dem så fremstår det sådan. Og man skal netop vise dem at vi hader dem

Besked 307-315 30-07-2021 10:44:49(UTC+0):

Tiltalte: Jeg havde overgivet mig kun på grund af dig, og sagde ok så, hvis de vil tage os så må de de tage os, jeg have ikke nogen andre grunde. Vidne5, det vigtige for mig er ahiret/efterlivet og en god afslutning i denne verden/liv. Af samme grund tænker jeg sådan. Og det samme burde du også, at du tænker på ahiret/efterlivet og på hvad gør Allah tilfreds.

Jeg er nødsaget til at vende til bage til samfundet/ miljøet af løssluppenhed/promiskuitet og intet moral. Hvor jeg skal opdrage/opfostre børnene. Du kommer ingen steder henne fordi du er begrænset. Men hvem siger at Person10, Person11 og Person13 vil bare sidde sådan derover. Måske bevæger de sig ud på forkert spor/vej på grund af fristelserne og verdsligheden

... ”

Der har under hovedforhandlingen været afspillet en video af legende børn i al Hol-lejren, som tiltalte sendte til sin søn i Danmark. Der har endvidere været fremlagt en oversættelse af sangen på lydsporet til videoen.

Personlige forhold

Udlændinge- og Integrationsministeriet har den 22. november 2021 afgivet en udtalelse om tiltaltes statsborgerretlige forhold, hvori de vurderer, at tiltalte er statsborger i Danmark og i Bosnien-Hercegovina og således har dobbelt statsborgerskab. Udlændinge- og Integrationsministeriet har den

18. juni 2022 afgivet en tilsvarende udtalelse om tiltaltes børn, hvori ministeriet vurderer, at *Vidne5*, *Person9*, *Person10*, *Person11*, *Person12*, *Person13* og *Person2* er statsborgere i både Danmark og Bosnien-Hercegovina (dobbelts statsborgerskab), samt at *Person14* umiddelbart alene er statsborger i Danmark. Udtalelserne er afgivet efter ministeriet har foretaget en myndighedshøring og en advokathøring via den danske ambassade i Beograd.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har den 9. august 2022 afgivet en udtalelse om mulig udvisning af tiltalte. Af udtalelsen fremgår:

"...

Opholdsgrundlag og længde

Tiltalte indrejste i Danmark den 24. maj 1993. Tiltalte fik den 29. september 1993 midlertidig opholdstilladelse efter § 15 i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. indtil den 1. april 1994. Denne tilladelse er senest den 9. maj 1995 forlænget indtil den 1. oktober 1995.

Tiltalte fik den 2. oktober 1995 opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 2 indtil den 24. marts 1996. Denne tilladelse er senest den 17. juli 2002 meddelt tidsbegrænset.

Det fremgår af Udlændinge og Integrationsministeriets udtalelse af 22. oktober 2021, at Tiltalte har erhvervet dansk indfødsret ved erklæring med virkning fra den 16. juni 2003 i henhold til § 3 i lov om dansk indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 113 af 20. februar 2003. Pågældende er samme dag registreret som dansk statsborger i Det Centrale Personregister.

Det fremgår endvidere af Udlændinge- og Integrationsministeriets udtalelse, at Tiltalte er født i Bosnien-Hercegovina og var registreret som statsborger i Bosnien-Hercegovina på tidspunktet, hvor hun erhvervede statsborgerskab i Danmark. Det fremgår tillige af udtalelsen, at begge Tiltaltes forældre er født i Bosnien-Hercegovina og statsborgere i Bosnien-Hercegovina.

Det fremgår derudover af Udlændinge og Integrationsministeriets udtalelse, at Udlændinge og Integrationsministeriet ikke er bekendt med oplysninger, som indikerer, at Tiltalte blev løst fra sit bosniskhercegovinske statsborgerskab ved sin erhvervelse af dansk indfødsret, hvorfor Tiltalte har dobbelt statsborgerskab.

Efter udlændingelovens § 18 a, stk. 1, bortfalder en opholdstilladelse, når en udlænding erhverver dansk indfødsret.

Såfremt Tiltalte måtte blive frataget sit danske statsborgerskab, har hun fra tidspunktet for fratagelsen ikke lovligt ophold i Danmark i udvisningsbestemmelsernes forstand, jf. herved bestemmelsen i udlændingelovens § 27.

Udvisningshjemmelen

Såfremt Tiltalte måtte blive frataget sit danske statsborgerskab efter § 8 b, stk. 1 i lov om dansk indfødsret, har hun fra tidspunktet af fratagelsen ingen opholdstilladelse i Danmark, hvorfor Udlændingestyrelsen er af den opfattelse, at længden og karakteren af den pågældendes ophold i Danmark fører til, at betingelserne for en eventuel udvisning må søges i udlændingelovens § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 6.

Efter udlændingelovens § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 6 kan en udlænding, som har haft lovligt ophold her i landet i mindre end de sidste 5 år, udvises, hvis udlændingen efter straffelovens kapitel 13 idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter.

Det er en betingelse for udvisning, at tiltalte fratages sit danske statsborgerskab.

§ 26, stk. 2

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt en beslutning om udvisning af Tiltalte med sikkerhed kan antages at være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal Udlændingestyrelsen henvise til politiets afhøringsrapport af 24. juni 2022.

Heraf fremgår at Tiltalte blandt andet har oplyst, at:

- Hun kom fra Bosnien til Danmark i 1993 som 9-årig Hun har gennemført folkeskolen i Danmark
- Hun er uddannet pædagog Hun ikke har et arbejde
- Hun behersker dansk fuldt ud
- Hun har en stofskiftesygdom som hun tager medicin for
- Hun ikke er bekendt med om sygdommen kan behandles i BosnienHercegovina
- Hun blev gift i 2004, men hendes ægtefælle afgik ved døden i 2017 Hun fik seks børn i Danmark, samt to børn i Syrien med sin forhenværende ægtefælle
- Hun fik yderligere et barn med en anden mand
- Hun har fuld forældremyndighed over alle børn på nær det yngste barn Hun taler dansk og bosnisk med alle børnene
- Hun har oplyst at seks af hendes børn er startet i skole i Danmark, samt at et af hendes andre børn er startet i børnehave i Danmark og at hendes sidste barn skal starte i børnehave i Danmark den 1. juli 2022 Hun har sine forældre og to søskende i Danmark og ser sine forældre regelmæssigt
- Hun kommunikerede med sine forældre via Whatsapp og IMO da hun boede i Syrien
- Hun ikke har kontakt til familie i Bosnien men at hun har en onkel og en moster der Hun ikke har fast ejendom i Bosnien, men at hendes afdøde mand havde og at denne ejendom er overgået til hendes forældre
- Behersker bosnisk fuldt ud

Det fremgår af Det Centrale Personregister (CPR), at Tiltalte er enke, at hun har otte børn på henholdsvis 16, 15, 13, 11, 10, 10, 4 og 4 år.

Det fremgår endvidere at alle børnene har dansk statsborgerskab og at syv af børnene har samme far, som afgik ved døden i 2017.

Det fremgår, at faderen til Tiltaltes yngste barn ikke fremgår af CPR, idet denne ikke har et CPR-nummer i Danmark.

Det fremgår tillige, at Tiltalte har forældremyndigheden over sine syv yngste børn, at de seks ældste børn er født i Danmark, samt at de to yngste børn indrejste i Danmark den 7. oktober 2021.

Det fremgår yderligere, at Tiltaltes ældste barn blev født i Danmark men udrejste til Syrien den 6. februar 2015 og indrejste igen den 26. juli 2019.

Det fremgår også, at Tiltaltes resterende børn, på nær det ældste og de to yngste, udrejste til Syrien den 6. februar 2015 og indrejste i Danmark igen den 7. oktober 2021.

Udlændingestyrelsen skal gøre opmærksom på, at Tiltalte har otte børn, der er mindreårige danske statsborgere på henholdsvis 16, 15, 13, 11, 10, 10, 4 og 3 år.

Udlændingestyrelsen skal i den forbindelse bemærke, at et tredjelands familiemedlem kan have en afledt opholdsret, som følge af et mindreårigt unionsborgerbarns ret til ophold i EU, jf. artikel 20 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF).

EU-Domstolen fastlog ved dom af 8. marts 2011 i sag C-34/09, Zambrano, at der findes ganske særlige situationer, hvor en tredjelandstatsborger, som er familiemedlem til en unionsborger, uanset den omstændighed, at den sekundære ret vedrørende tredjelandstatsborgerens ophold ikke finder anvendelse, og at unionsborgeren ikke har udøvet sin ret til fri bevægelighed, ikke desto mindre skal tildeles en opholdsret i de situationer, hvor den effektive virkning af unionsborgerskabet ellers vil blive bragt i fare. Dette kan være tilfældet i de sager, hvor unionsborgeren som følge af, at tredjelandstatsborgeren nægtes opholdsret, reelt bliver nødsaget til at forlade Unionens område og dermed bliver frataget den effektive nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, som unionsborgeren er tildelt ved denne status.

Rækkevidden af præmisserne i Zambrano-dommen blev efterfølgende præciseret i af EU-Domstolen i dommen c-133/15, Chavez-Vilchez, af 10. maj 2017.

Det fremgår af dommen, at en tredjelandstatsborger, der er forælder til en mindreårig dansk statsborger, under visse betingelser kan opnå ophold i Danmark (afledt opholdsret), hvis et afslag på ret til ophold til tredjelandstatsborgeren vil betyde, at barnet vil blive nødt til at forlade Unionens område. EU-Domstolen fastslog i den forbindelse, at det i de konkrete sager skal afgøres hvilken forælder, der faktisk tager sig af barnet, og om der består et faktisk kvalificeret afhængighedsforhold mellem barnet og den forælder, der er tredjelandstatsborger, således at forælderen er den primære omsorgsperson i barnets liv.

Det skal endvidere oplyses, at det følger af EU-domstolens praksis, at udvisning af en tredjelandstatsforælder, der har en afledt opholdsret i medfør af TEU art. 20, skal være begrundet i tredjelandstatsborgerens personlige adfærd, som skal udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkeligt alvorlig trussel, der er til skade for en grundlæggende samfundsinteresse.

Udlændingestyrelsen bemærker, at det forhold, at det til sagen er oplyst, at faderen til de syv ældste børn er afgået ved døden samt at faderen til Tiltaltes yngste barn ikke er registreret i CPR og styrelsen ikke er bekendt med hvor personen er bosiddende, kan have betydning for udvisningsspørgsmålet, såfremt børnene bliver tvunget ud af unionens område hvis Tiltalte udvises af Danmark.

Udlændingestyrelsen skal gøre opmærksom på, at Tiltalte har otte mindreårige børn her i landet, der ikke bor hos hende.

Udlændingestyrelsen skal i denne forbindelse bemærke, at det kan være et indgreb i familielivet efter den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, at henvise den tiltalte til at udøve familielivet i et tredjeland, såfremt hun har børn der ikke bor hos vedkommende, hvis Tiltalte har fast og regelmæssigt samvær med børnene, idet Danmark i så fald vil være nærmest til at beskytte familielivet i medfør af den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

I det omfang, der med en konkret afgørelse om udvisning foretages indgreb i udlændingens privatog familieliv, skal staten påvise, at betingelserne for indgrebet er opfyldt, jf. artikel 8, stk. 2.

Det følger af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at der ved indgreb i udlændingens ret til privat eller familieliv skal foretages en proportionalitetsafvejning. Denne proportionalitetsafvejning foretages på baggrund af en samlet og konkret vurdering af en række elementer, herunder om udvisning må anses for værende særligt påkrævet på grund af de i udlændingelovens § 24 a opregnede hensyn.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, skal en udlænding udvises efter §§ 22-24 og 25, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. dog § 26 b.

Udtalelse om udvisningsspørgsmålet

Det bemærkes indledningsvis, at det følger af bestemmelsen i udlændingelovens § 26, stk. 2, at en udlænding skal udvises efter §§ 22-24, medmindre dette for så vidt angår gerninger begået før den

1. januar 2017 vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser og for så vidt angår gerninger begået efter den 1. januar 2017 med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

På baggrund af anklagemyndighedens oplysninger om kriminalitetens karakter, og om at den pågældende forventes idømt en frihedsstraf af ikke under 3-5 års varighed sammenholdt med de i udlændingelovens § 26, stk. 2 nævnte hensyn, kan Udlændingestyrelsen tiltræde, at anklagemyndigheden nedlægger påstand om udvisning.

Efter Udlændingestyrelsens vurdering bør påstanden om udvisning nedlægges i medfør af udlændingelovens § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 6.

Konsekvenser ved en eventuel udvisning

Det følger af udlændingelovens § 32, stk. 1, at der til en udvisning skal knyttes et indrejseforbud.

Fastsættelsen af indrejseforbuddets længde fremgår af udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 2 og nr. 4-7.

Det bemærkes, at efter udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 5 meddeles indrejseforbud i forbindelse med udvisning efter § 22, nr. 4-8 eller for udlændinge, som ikke har haft lovligt ophold her i landet i længere tid end de sidste 6 Måneder, dog altid for mindst 6 år.

Det bemærkes endvidere, at indrejseforbuddet, efter stk. 5, nr. 1, kan meddeles af kortere varighed, hvis et indrejseforbud af den varighed, der er nævnt i stk. 4, vil indebære, at udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

..."

Kommune1 har i en udateret udtalelse vedrørende tiltalte og hendes 7 yngste børn anført:

" ...

Tiltalte kom til Danmark den 7.10.2021 og blev af politiet orienteret om, at hun skulle varetægtsfængsles og fremstilles i grundlovsforhør. Derved ville hun ikke være i stand til at varetage omsorgen for sine børn i en ukendt periode.

Undertegnede partshørte Tiltalte ift. hvorvidt, hun ville give sit samtykke til, at børnene blev anbragt i døgnophold med hendes netværk og med tilsyn af pædagogisk personale.

Tiltalte gav samtykke til døgnophold jf. SEL § 52 stk. 3, nr. 4. med inddragelse af sit netværk, herunder sine forældre, bror og brors kone. Tiltalte har ligeledes underskrevet samtykke ift. inddragelse af dette netværk i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse, som der skulle udarbejdes for at afdække børnenes støttebehov.

Den børnefaglige undersøgelse blev afsluttet i december 2021. På baggrund at undersøgelsen vurderede Familieafdelingen, at det bedste for børnene ville være, at blive netværksanbragt hos deres bedsteforældre med støtte i henhold til Serviceloven.

Det var Familieafdelingens vurdering:

På baggrund af undersøgelsen er det den faglige vurdering, at Person9, Person10, Person11, Person13. Person12, Person2, og Person14 er i målgruppen for støtte i henhold til Serviceloven § 52.

Det vurderes, at netværket spiller en helt central rolle ift. børnenes trivsel og udvikling, hvorfor det vurderes at der er behov for at støtte op om, at netværket kan varetage den primære omsorg for børnene, så længe Tiltalte er fængslet. Det vurderes, at så længe Tiltalte er fængslet skal børnene være anbragt.

Det vurderes, at der er behov for en anbringelse hos net værket af alle 7 børn, således de kan få den støtte de har behov for under ophold hos deres netværk.

På sigt vil der være behov for, at børnene får bearbejdet nogle af de traumatiske oplevelser, de har med sig. Børnene har på nuværende tidspunkt ikke åbnet op for deres oplevelser, men det er vigtigt, at der fortsat er tilgængelige og robuste voksne, som kan lytte til dem. Det er ikke til at vide om børnene vil åbne op for hvad det er de har oplevet. Måske kommer det først senere. Det vurderes, at der på sigt kan blive behov for støtte af mere terapeutisk art.

Det vurderes af væsentlig betydning for børnenes trivsel, sundhed og udvikling, at de forbliver sammen.

Tiltalte gav samtykke til anbringelsen hos sine forældre og den støtte, som Familieafdelingen har iværksat for at støtte op omkring, at bedsteforældrene kan varetage omsorgen for børnene.

... "

Vidne6, Kommune2, har forklaret, at hun har været socialrådgiver for Tiltalte og børnene siden november 2022, hvor hun overtog sagen fra den tidligere sagsbehandler Person20.

Alle børnene med undtagelse af Vidne5 er netværksanbragt hos deres mormor og morfar. Hun har været på personrettet tilsyn i hjemmet hos bedsteforældrene. Hun talte i den forbindelse med børnene i november 2022. Hun har ikke talt med dem siden da. Det var hendes indtryk, at alle børnene var trygge og i trivsel. De havde det godt hos bedsteforældrene.

Den ældste, Vidne5, er ikke anbragt i netværkspleje men bor efter eget ønske hos sine bedsteforældre sammen med de mindre søskende. Vidne5 er velfungerende og trives i sin tilværelse. Han går på Skole1. Han tager imod den hjælp, han har brug for i forhold til sit helbred, og han træner derhjemme. Han er socialt anlagt.

Person9 er tryg og udvikler sig alderssvarende. Hun går på en ungdomsskole i By7 i en almindelig klasse. Efter skolens opfattelse er hun en velfungerende elev. Hun er en bestemt ung pige, som giver udtryk for sine holdninger og meninger. Person9 kan opleves som en lukket pige i starten, men hun åbner op, når hun bliver mere tryg. Hun har vredesudbrud, som de kigger ind i. De har et godt samarbejde med Tiltalte, hvor Tiltalte fortæller om, hvad hun tænker, Person9 har brug for. Tiltalte anerkender, hvad de som fagfolk tænker om Person9's behov. Person9 passer sin skolegang og vil gerne udvikle sig fagligt.

Person10 er en glad og tryg dreng. Han går på Skole2 i en modtagerklasse. I løbet af indeværende skoleår skal han starte i 7. klasse i en almindelig folkeskole. Alderssvarende hører han til i 8. klasse. Han går til fodbold i sin fritid, hvilket han er glad for. Hun har hørt, at han skulle være god til at tegne.

Person11 er en glad og rolig dreng. Han går på Skole2 i en modtagerklasse. I november 2022 talte de om, at han skulle udsluses til en 5. klasse, uanset han alderssvarende hører til i en 6. klasse. Der er en PPR på ham i forhold til hans vanskeligheder. Han går til fodbold i sin fritid.

Tvillingerne Person12 og Person13 er velanbragte og i trivsel. De er to glade børn. Person12 er mere udadventt end Person13. Person13 er meget stille og rolig. I det tidlige forår vil de blive udsluset i en 3. klasse. Alderssvarende hører de til i en 4. klasse. Person13 har haft udfordringer med sengevædning. Bedstefar vækker ham fast om natten for at komme på toilet. Begge børn er velfungerende.

Der skal være opfølgingsmøde den 10. maj 2023 på alle børnene.

Person2 går i børnehaven *Institution*. Her opleves han som en glad og tryk dreng, som gerne vil de andre børn og være en del af hverdagen. *Person2* har en meget god relation til sin morfar. Han bruger ikke sit sprog lige nu. Det er noget, de har fokus på. Over for mor og bedsteforældrene bruger han sit danske sprog. Da hun talte med ham, kunne hun se, at han forstod, hvad hun sagde, men han svarede ikke tilbage på dansk.

Person14 går i vuggestue i *Institution*. Hun trives og er i en god udvikling. Hun virker tryk både hos bedsteforældrene og i vuggestuen. Hun indgår i dagligdagen, men hun har ikke sproget endnu.

Kommunen er ikke bekymret for børnenes trivsel. De har løbende vurderet på, om børnene har et behandlingsbehov grundet adskillelsen fra deres mor, men fagligt er vurderingen, at børnene fungerer optimalt i den struktur, de er i hos bedsteforældrene. De har fokus på, om børnene skal have behandling på et tidspunkt, når de begynder at åbne op omkring adskillelsen fra mor, og de traumatiske oplevelser de hver især måtte have. Det kunne være psykologbehandling børnene blev tilbudt. De er opmærksomme på børnenes reaktioner hver især, men som sagt trives alle børnene i dagligdagen. De vil gerne i skole og indgå i sociale sammenhænge, og de store børn udvikler sig fagligt og sprogligt. De har ikke bemærket tegn på radikaliserings hos børnene.

Samarbejdet mellem *Kommune2* og *Tiltalte* er godt. *Tiltalte* er en mor, som reflekterer over, hvad børnene har brug for, og hun er åben over for familieafdelingens vurderinger. Et eksempel er, at de har talt om, hvordan besøgene i fængslet skal tilrettelægges, så børnene får mest muligt ud af det. Besøgene er herefter tilrettelagt sådan, at de store kommer på besøg sammen, de tre i midten kommer på besøg sammen, og de små kommer på besøg sammen.

Der er en tæt relation mellem mor og børn. Børnene er glade for deres mor, og der er en tryk tilknytning. Børnene bliver påvirket, når de skal hjem igen efter et besøg. Det er blevet bedre med afskeden efter besøgene. De kan være nedtrykte efter besøg, fordi de savner hende.

Hun tænker, at børnene har brug for at se mor tæt og blive ved med at se hende. Det er afgørende for deres trivsel. Generelt har børn brug for en god relation til deres primære omsorgsperson, hvilket *Tiltalte* altid har været. Børnene trives trods omstændighederne og adskillelsen. *Tiltalte* er konstruktiv.

Netværksanbragt betyder, at børnene er anbragt hos deres familienetværk. Der er et anbringelsesgrundlag, men det har været relevant at placere dem hos netværket. Det er den konstellation, der er, mens *Tiltalte* er fængslet. Når *Tiltalte* løslades, skal der foretages en ny vurdering af, om der fortsat er en anbringelsesgrund, eller om børnene skal hjem til mor. Baggrunden for anbringelsen pt. er, at børnene er uden en primær omsorgsperson

Tiltalte har om sine personlige forhold herunder om børnene supplerende forklaret bl.a., at hun startede på pædagogseminariet i 2003. I 2004 flyttede hun sin uddannelse til *By8*, i forbindelse med at hun blev gift. I januar 2009 afsluttede hun pædagoguddannelsen. Hvis hun får lov at blive i Danmark, vil hun gerne bruge sin uddannelse. Hun håber at kunne få et job som pædagog og arbejde med børn.

Hun har været på sommerferie i Bosnien i perioder på 2-3 uger. Inden hun blev gift, var hun i Bosnien med sine forældre tre gange, da hun var 15, 16 og 18 år. Efter hun blev gift, var de i Bosnien fire gange. Hun har været i Bosnien syv gange i alt, senest i 2011. I ferierne var de forskellige steder i Bosnien. De besøgte *Person1's* familie og hendes familie. De besøgte bedsteforældre, som nu er døde. Hendes forældre ejer et hus i Bosnien. Huset er i *By9*. Hun ejer ikke fast ejendom i Bosnien. *Person1* købte en byggegrund. Den lå en time fra forældrenes hus. Hun ejer ikke byggegrunden nu. Hun ejer ikke noget i Bosnien. Forældrene ejer et hus, som de har brugt på ferier i Bosnien. Forældrene har ikke været i Bosnien, siden *Vidne5* kom hjem.

Samarbejdet med *Kommune2* har været godt fra starten. Det var hårdt for hende at blive adskilt fra børnene. Kommunen har vist forståelse og hjulpet meget med hensyn til at få gang i besøgene.

Allerede en uge efter hun kom i fængsel, kom børnene på besøg. Der har været samvær siden. Kommunen inddrager hende. Der afholdes møder to gange om året, hvor hun deltager aktivt via Skype fra fængslet. Hun lytter til lærerne og pædagogerne. Hun er konstruktiv og ser på, om børnene har specielle behov, og om kommunen kan give børnene den hjælp, de har brug for.

Vidne5 er 17 år og går i 1. g på *Skole1* matematisk linje. Han trives og er dygtig i skolen, hvor han får gode karakterer. Han er social og har venner. Han sidder i kørestol. Han har fået tilbudt hjælp i forhold til at bearbejde sine oplevelser. Det har han ikke taget imod, fordi han ikke har et behov. Han er på de sociale medier.

Person9 er 16 år og går i 9. klasse. Efter 9. klasse skal hun enten i 10. klasse eller starte på en gymnasial uddannelse. Hun trives derhjemme og i skolen. Hun kan tale flere sprog. Hun er dygtig i skolen, hvor hun også er klasserepræsentant. Hun er meget aktiv i skolen i forhold til fælles arrangementer, hvor hun ofte står for madlavningen. Hun har venner og kan lide at shoppe og være på de sociale medier. Når hun er på besøg, siger hun, at adskillelsen og uvisheden for fremtiden er svær for hende. De har talt om, at hun skal have professionel hjælp til at kunne håndtere dette. Besøget med de tre store varer 1,5 time. *Person9* vil ikke gøre hende ked af det, men hun giver udtryk for, at hun er ked af det, når de ikke er sammen. *Person9* bryder sig ikke om sport. Hun vil hellere være sammen med sine veninder og gå i byen og shoppe.

Person10 er 14 år. Han startede i en almindelig 7. klasse på *Skole2* i december 2022. Han er en glad dreng. Han passer sin skole og er dygtig. Han er ivrig, og han vil gerne vise, hvad han kan. Han går til fodbold i *Klub* og drømmer om at blive professionel. Derudover tegner han meget, både mennesker og natur. Fodbold fylder dog mest. Hun opfordrer ham til at fortsætte med at tegne. Han har nemt ved at få venner og være i sociale relationer.

Person11 er 12 år. Han går på *Skole2* i en modtagerklasse. Efter påskeferien skal han i en almindelig 5. klasse. Han går til fodbold i *Klub*. Han trives ved bedsteforældrene og i skolen. Han hviler i sig selv og har venner. Det faglige fungerer, og han er på 5. klasse niveau. Det er sproget, som er afgørende for, om man kan komme i en almindelig folkeskoleklasse.

Person13 er 10 år og går i en modtagerklasse på *Skole2*. Han skal starte i 3. klasse efter påskeferien. Han er dygtig fagligt og får ros. Han er social og elsker at lege med sine venner. Han er dygtig til skak. Han er mere følsom end de andre børn. Han har behov for en til en tid. Han vil gerne holdes om og tales til. Der er et særligt bånd mellem ham og hende. Han har altid været meget følsom og knyttet sig meget til hende. Det var en meget hård periode for ham, da de blev adskilt. Han græd meget efter besøg og ville ikke hjem. Han takler det bedre nu. Han kan godt sige farvel uden at blive ked af det. *Person12* er mere udadvendt. Hun er dygtig i skolen. Hun går i samme klasse som sin tvilling. De komplementerer hinanden. *Person13* er mere dygtig til det faglige, og *Person12* er mere udadvendt. *Person12* kan lide at lege med veninder og være kreativ.

Person2 og *Person14* går i *Institution*. Pædagogerne fortæller, at de er glade for dem, og at børnene udvikler sig og er meget kvikke. De er ikke begyndt at bruge det danske sprog endnu, men pædagogernes opfattelse er, at de forstår, hvad der bliver sagt, og de deltager på lige fod med de andre børn. Pædagogerne er bange for, at børnene har fået traumer, så de vil ikke presse dem for hårdt. Hun hører børnene bruge det danske sprog. Hun taler dansk med *Person2* og *Person14*.

Børnene er bevidste om, at *Person14* har en anden far end de andre børn, men det er ikke noget, som optager hverken *Person14* eller de andre børn.

Når hun har afsonet sin dom, er planen, at hun skal hjem til sine forældre, hvor børnene er. Senere skal de finde ud af, hvordan de skal bo for sig selv. Det ville være en for stor omvæltning, hvis hun tog børnene fra bedsteforældrene. Planen er, at hun skal overtage forældrerolle og være den primære

omsorgsperson for børnene, men der skal være en blid overgang. Hun vil blive boede i By7, hvor familien er bosiddende og børnene faldet til.

Hun mener ikke, at hun har vendt Danmark ryggen. Hun ønskede ikke at rejse til Syrien, og hun ønskede ikke at blive dernede. Hun ville være i Danmark og have et almindeligt liv. Hun følte sig presset til at tage med til Syrien. Hun har formået at komme tilbage og få børnene ud derfra, og nu er hun vendt hjem. Hendes ønske var hele tiden at komme tilbage til Danmark. Det blev først muligt i 2021. hun hyrede en advokat, fordi hun blev holdt fanget i Syrien, og havde brug nogen, som kunne tale hendes sag i Danmark. Hvis Vidne5 var blevet i lejeren, var han død. Derfor sendte hun ham afsted. Hun håbede, at resten af familien snart kunne følge efter.

Hun havde sine bedstemødre i Bosnien, men de er døde nu. Hendes far har en bror i Bosnien, og hendes mor har en søster i Bosnien. Hun har ikke en tæt relation til hverken onklen eller mosteren, men af respekt for forældrene besøgte hun dem, når hun var i Bosnien. Mosteren og onklen har deres egne familier og udfordringer. Mosteren har nyresvigt. Onklen har egne børn og familie.

Hun ejer ikke noget i Bosnien. Hun ejer ikke noget i Danmark.

Inden de rejste til Syrien, talte de dansk og bosnisk derhjemme. I Syrien talte de dansk og bosnisk. Børnene lærte arabisk i Syrien, og det fyldte meget dernede. I lejeren blev der talt meget arabisk. Derhjemme talte de mest bosnisk. Der var ingen danskere i lejeren, så børnene kunne ikke vedligeholde det danske sprog. I deres telt talte de både dansk, bosnisk og arabisk.

I starten talte hun bosnisk med børnene, når de besøgte hende i fængslet. Hun forsøgte at tale dansk til børnene, men børnene følte sig mere afslappede, når de talte bosnisk. Bedsteforældrene og politiet var til stede under besøgene. Nu taler de dansk under besøgene.

Rettenns begrundelse og afgørelse

Der er under sagen afsagt følgende kendelse om skyldsspørgsmålet:

"...

Der var enighed om følgende skyldkendelse:

Forhold 1:

Tiltalte har erkendt sig skyldig. Hun har forklaret, at hun sammen med sin daværende ægtefælle, Person1, og deres seks børn blev smuglet ind i Syrien via Tyrkiet en uges tid efter vinterferien i 2015. Tiltalte har videre forklaret, at det var Person1, som ønskede at komme til Islamisk Stat, og at hun var imod beslutningen, som hun fik udskudt. Det eneste, hun havde hørt om Islamisk Stat, var det, som Person1 fortalte hende, bl.a. at folk der kunne leve et helt almindeligt liv uden krig. Hun undersøgte ikke hans oplysninger og ved ikke, hvor hun skulle have gjort det. Hun hørte ikke noget om det i medierne. Tiltalte har yderligere forklaret, at det først var, efter hun kom hjem, at hun forstod, at hun ved at fungere som mor og husmor i familien bidrog til, at Islamisk Stat kunne opretholde sin virksomhed.

Det kan ikke efter tiltaltes forklaring lægges til grund, at hun allerede ved ankomsten til Syrien havde opfattelsen af, at Islamisk Stat var en terrororganisation i straffelovens forstand, og forsæt til at overtræde straffelovens § 114 e.

Det fremgår af erklæringen fra Center for Terroranalyse (CTA), at Islamisk Stat er opført på FN's og EU's sanktionslister, samt på bl.a. USA's, Canadas, Storbritanniens og Australiens lister over terrororganisationer. Det fremgår videre, at Islamisk Stat blev opført på FN's sanktionsliste første

gang den 18. oktober 2004 under navnet Jama'at al-Tawhid wa'al, og at der i september 2014 blev oprettet en international militær koalition til bekæmpelse af IS. Det har videre fremgået af bevisførelsen, at mediernes omtale af Islamisk Stat i halvåret forud for den 15. februar 2015 var massiv. Retten finder på den baggrund, at tiltalte forud for ankomsten til Syrien må have været klar over, at Islamisk Stat var en terrororganisation i straffelovens forstand.

Som følge af det anførte er tiltalte skyldig.

Forhold 2:

Raqqa-provinsen og Deir al-Zour-provinsen i Syrien fremgik af bekendtgørelse nr. 1200 af 28. september 2016 (nu bekendtgørelse nr. 708 af 6. juli 2019) om forbud mod indrejse eller ophold i visse konfliktområder § 1, stk. 1, nr. 1.

Tiltalte har uden forbehold erkendt at have opholdt sig i de pågældende provinser i perioden 30. september 2016 til primo marts 2019. Tilståelsen støttes af de oplysninger, der i øvrigt foreligger.

Det er derfor bevist, at tiltalte er skyldig.

Thi bestemmes:

Tiltalte er skyldig i overensstemmelse med tiltalen.

..."

Sanktionsspørgsmålet:

Strafferammerne for overtrædelse af straffelovens § 114 e, 1. pkt., og § 114 j, stk. 1, jf. stk. 3, var på gerningstidspunktet 6 år.

Der er afgivet 7 stemmer for at fastsætte straffen til fængsel i 4 år, og 5 stemmer for at fastsætte straffen til fængsel i 4 år og 6 Måneder.

Både flertallet og mindretallet har ved strafudmålingen lagt vægt forholdenes karakter, sammenholdt med den tid, der er gået, siden de strafbare handlinger blev foretaget. Retten har ikke fundet, at der foreligger yderligere formildende omstændigheder, herunder at den strafbare handling er begået som følge af tvang eller et bestående afhængighedsforhold. Retten lægger derimod ud fra indholdet af de beskeder, som tiltalte har sendt til sin far og til sin søn, til grund, at hun frivilligt tog til og blev i Syrien, frem til hun og børnene blev tilbageholdt i de kurdisk kontrollerede lejre. Retten har desuden ikke fundet grundlag for at afkorte straffen efter straffelovens § 86, stk. 5, eller dennes analogi, blandt andet fordi tilbageholdelsen ikke skete efter anmodning fra danske myndigheder.

Efter stemmeafgivningen fastsættes straffen til fængsel i 4 år, jf. straffelovens § 114 e, 1. pkt. og straffelovens § 114 j, stk. 1, jf. stk. 3, jf. dagældende bekendtgørelse nr. 1200 af 28. september 2016 § 1, stk. 1, nr. 1, (nu bekendtgørelse nr. 708 af 6. juli 2019 om forbud mod indrejse eller ophold i visse konfliktområder § 1, stk. 1, nr. 1).

Frakendelse af dansk indfødsret og udvisning:

Retten lægger efter Udlændinge- og Integrationsministeriets udtalelse af 22. november 2021 til grund, at tiltalte både er statsborger i Danmark og i BosnienHercegovina.

Det fremgår af den dagældende § 8 B, stk. 1, i indfødsretsloven, at den, der findes skyldig i overtrædelse af en eller flere bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13, ved dom kan frakendes sin danske indfødsret, medmindre den pågældende derved bliver statsløs.

Efter Højesteretspraksis skal der ved vurderingen af, om indfødsret skal frakendes, foretages en proportionalitetsafvejning af på den ene side forholdets grovhed og på den anden side en frakendelses betydning for den pågældende. I tilfælde, hvor en person dømmes for mere alvorlige forhold, bør den pågældende ifølge forarbejderne som udgangspunkt frakendes dansk indfødsret. Ved mere alvorlige forhold forstås forhold, der straffes med fængsel i 2 år eller derover. Den betydning, en frakendelse har for den pågældende, kan dog tale afgørende imod frakendelse af dansk indfødsret selv ved mere alvorlige forhold. Det kan blive aktuelt, hvis den pågældende ikke har nogen eller alene en meget ringe tilknytning til et andet land. Det fremgår endvidere af forarbejderne, at den nævnte proportionalitetsafvejning minder om den, der skal foretages efter udlændingelovens regler ved vurderingen af, om udvisning på grund af et strafbart forhold skal ske, og at der normalt ikke bør ske frakendelse af dansk indfødsret, hvis det efter udlændingelovens regler vil være et uproportionalt indgreb at udvise den pågældende.

Betingelserne for udvisning i udlændingelovens § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 6 er opfyldt. *Tiltalte* skal derfor udvises af Danmark, medmindre det med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2.

Tiltalte kom til Danmark i 1993 som 9-årig sammen med sine forældre og tre søskende. Hun har uddannet sig til pædagog i Danmark, men hun har ikke været tilknyttet arbejdsmarkedet. I 2004 blev hun gift med en bosnisk mand, og hun rejste med ægtefællen og deres 6 børn i alderen 3-10 år til Syrien i 2015. De fik yderligere to børn, mens de befandt sig i Syrien. Ægtefællen og et af børnene afgik ved døden under opholdet, og *tiltalte* fik herefter et barn med en ny ægtefælle, som hun ikke længere har kontakt til. Hun har i dag forældremyndigheden over børnene alene og er eneforsørger til otte mindreårige børn. *Tiltalte* er varetægtsfængslet, og børnene bor hos tiltaltes forældre, som er bosat i Danmark. *Tiltalte* har to brødre, som også er bosat i Danmark.

En udvisning af *tiltalte* vil herefter udgøre et indgreb i hendes ret til respekt for sit privat- og familieliv, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. Det beror på en proportionalitetsafvejning, om et sådant indgreb er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til blandt andet forebyggelse af uro og forbrydelse.

I bedømmelsen indgår bl.a. de samfundsmæssige behov for udvisning under hensyn til karakteren og alvoren af den begåede kriminalitet. I bedømmelsen indgår endvidere, hvor længe den pågældende har været i opholdslandet samt styrken af de familiemæssige, sociale og kulturelle bånd til opholdslandet og til statsborgerskabslandet. Der skal foreligge meget tungtvejende grunde for at retfærdiggøre en udvisning, når der er tale om en fastboende udlænding, der er født her i landet eller indrejst som barn, og som har tilbragt det meste af sin barndom og ungdom her i landet, jf. herved bl.a. Menneskerettighedsdomstolens dom af 23. juni 2008 i sagen Maslov mod Østrig (nr. 1638/03).

Tiltalte er idømt 4 års fængsel for at være rejst til Syrien og taget ophold i konfliktområder, hvor terrororganisationen Islamisk Stat var part i en væbnet konflikt. Igennem sin tilstedeværelse, herunder som hjemmegående husmor for og hustru til personer, der var aktive i IS, bidrog *tiltalte* til, at IS kunne opretholde og konsolidere sin position i området. *Tiltalte* er ikke tidligere straffet, og hun er således ikke tidligere blevet advaret om udvisning.

Tiltalte er født i det daværende Jugoslavien og taler flydende bosnisk. Hun har haft lovligt ophold i Danmark siden 1993. Om tiltaltes børn er det oplyst, at *Person9* og *Person10* går i en almindelig folkeskoleklasse. *Person11*, *Person12* og *Person13* går i en modtagerklasse. *Person14* og *Person2* går i børnehave og vuggestue. *Vidne5* går i gymnasiet. Børnene taler ifølge det forklarede ”fornuftigt” dansk. *Person10* og *Person11* går til fodbold. Alle børnene har dansk og bosnisk-hercegovinsk statsborgerskab, undtagen *Person14* som alene har dansk statsborgerskab. *Tiltaltes* forældre taler bosnisk med børnene, og *tiltalte* har talt bosnisk med børnene under besøg i arresten. Hun har flere gange været på ferie i Bosnien-Hercegovina senest i 2011. Under ferierne besøgte hun og ægtefællen

blandt andet deres familie. Det er derudover oplyst, at tiltaltes forældre har et hus i Bosnien-Hercegovina.

Et mindretal bestående af 5 stemmer udtaler:

Efter en samlet vurdering finder vi uanset kriminalitetens art og grovhed, at frakendelse af dansk indfødsret og udvisning med indrejseforbud for bestandig udgør et uproportionalt indgreb i forhold til tiltalte, som kom til landet som barn og har sin familie og børn her. Der skal endvidere tages hensyn de på udvisningstidspunktet mindreårige børns interesser og velbefindende, herunder navnlig alvoren af de vanskeligheder, som børnene må forventes at blive udsat for i modtagerlandet, hvis de følger deres mor til Bosnien-Hercegovina. Børnene er godt på vej til at blive velintegreret i Danmark og har ingen særlig tilknytning til Bosnien-Hercegovina, udover at de til en vis grad behersker sproget. De yngste har endvidere aldrig været i landet. For alle børn vil det desuden indebære en radikal omvæltning, hvis de skal bosætte sig i Bosnien, hvor deres forsørgelsesgrundlag må antages at være tvivlsomt.

Et flertal bestående af 7 stemmer udtaler herefter:

Efter en samlet vurdering finder vi, at hverken frakendelse af dansk indfødsret eller udvisning med indrejseforbud for bestandig udgør et uproportionalt indgreb i forhold til tiltalte.

Vi har herved navnlig lagt vægt på kriminalitetens art og grovhed, herunder at tiltalte frivilligt forlod sin tilværelse i Danmark for at tilslutte sig Islamisk Stat i Syrien, sammenholdt med at tiltalte har en reel tilknytning til Bosnien-Hercegovina og landets kultur, hvorfor tiltalte således ikke vil stå fuldstændig uden forudsætninger for at etablere et liv i Bosnien-Hercegovina.

Hensynet til tiltaltes familieliv og privatliv i Danmark taler ikke afgørende imod frakendelse af dansk indfødsret og udvisning. Det bemærkes i den forbindelse, at tiltalte valgte at rejse fra Danmark med sin familie til et krigsområde i Syrien, hvor de var bosat i flere år. Efter hjemkomsten til Danmark har børnene haft bopæl hos deres bedsteforældre, hvor der hovedsageligt tales bosnisk. På nuværende tidspunkt har børnene en sådan tilknytning til Bosnien-Hercegovina og landets kultur, at såfremt tiltalte vælger at tage børnene med til Bosnien-Hercegovina, må de antages ikke at stå fuldstændig uden forudsætninger for at klare sig i landet, og de vil have mulighed for at tilpasse sig. For det tilfælde at tiltaltes børn ikke rejser med hende ud af landet, vil kontakten kunne opretholdes ved besøg og kommunikation via internet og telefon.

Det er herefter spørgsmålet, om en udvisning af tiltalte vil være i strid med artikel 20 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) som følge af, at tiltaltes børn som danske statsborgere er unionsborgere.

Det følger således af EU-Domstolens praksis, at bestemmelsen er til hinder for en lovgivning i et medlemsland, hvorefter en tredjelandstatsborger, som er blevet dømt for et strafbart forhold, skal udvises fra denne medlemsstats område til et tredjeland i tilfælde, hvor der består et kvalificeret afhængighedsforhold mellem tredjelandstatsborgeren og dennes mindreårige barn, og hvor afhængighedsforholdet mellem barnet og forælderen er af en sådan karakter, at barnet reelt vil være nødsaget til at forlade unionens område, såfremt tredjelandstatsborgeren udvises. En sådan bedømmelse skal baseres på en hensyntagen til barnets tarv og samtlige sagens omstændigheder, herunder barnets alder, fysiske og følelsesmæssige udvikling, graden af den følelsesmæssige tilknytning til såvel den forælder, der er unionsborger, som den forælder, der er tredjelandstatsborger, og den risiko, som adskillelsen fra sidstnævnte indebærer for barnets ligevægt.

En medlemsstat kan dog i ekstraordinære tilfælde vedtage en udvisningsforanstaltning, forudsat at den er begrundet i tredjelandstatsborgerens personlige adfærd, som skal udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkeligt alvorlig trussel, der er til skade for en grundlæggende samfundsinteresse i denne medlemsstat, og at den er grundet på en hensyntagen til de forskellige involverede interesser.

Tiltaltes børn opholder sig frivilligt hos hendes forældre, og de vil fortsat kunne have ophold hos hendes forældre efter en udvisning. Der er således ikke grund til at antage, at børnene reelt vil være nødt til at forlade landet, hvis tiltalte udvises. Hertil kommer, at den pådømte kriminalitet er af en sådan art, at den udgør en reel, umiddelbar og tilstrækkeligt alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse.

På den baggrund stemmer vi for at frakende tiltalte dansk indfødsret og udvise hende med et indrejseforbud for bestandigt.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet, hvorefter tiltalte frakendes dansk indfødsret og udvises med et indrejseforbud for bestandig. jf. lov om dansk indfødsret § 8 B, stk. 1, og udlændingelovens § 49, stk. 1, jf. § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 6, jf. § 32, stk. 4, nr. 6.

Thi kendes for ret:

Tiltalte skal straffes med fængsel i 4 år.

Tiltalte frakendes sin danske indfødsret og udvises af Danmark for bestandigt. Indrejseforbuddet regnes fra udrejsen eller udsendelsen.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

.....

Vestre Landsrets 6. afdelings DOM

(dommerne Linda Hangaard, Jens Hartig Danielsen og Mads Legaard Toustrup (kst.)) i nævningesag)

Dato: 29. august 2023

Retten sagsnr.: S-0626-23

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte*, født 1984, (advokat Tyge Trier, Frederiksberg)

Retten i Kolding har den 28. februar 2023 under medvirken af nævninger afsagt dom i 1. instans (1-10032/2022).

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået skærkelse.

Tiltalte har påstået frifindelse i forhold 1, subsidiært formildelse af straffen.

Anklagemyndigheden har endvidere nedlagt påstand om, at tiltalte frakendes dansk indfødsret og udvisning af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

Supplerende oplysninger

Der er for landsretten fremlagt fotorapport af 15. december 2021 og et fotografi af tiltaltes børn.

Forklaringer

Tiltalte og vidnerne *Vidne1*, *Vidne3*, *Vidne2*, *Vidne4*, *Vidne5* og *Vidne6* har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans. Der er endvidere afgivet forklaring af *Vidne7*.

[FORKLARINGER UDELAGT]

Landsrettens begrundelse og resultat

Skyldspørgsmålet:

Der er om skyldspørgsmålet afsagt

Kendelse:

Efter bevisførelsen, herunder tiltaltes forklaring for landsretten, lægger landsretten til grund, at tiltalte i slutningen af februar 2015 sammen med sin ægtefælle og deres mindreårige børn indrejste til Syrien, og at hun den 7. oktober 2021 fra al Roj-lejren ankom til Danmark.

Tiltalte har for landsretten vedstået blandt andet, at hun for byretten erkendte, at hun i hele perioden var husmor, og at hun var under pres og gerne ville ud af det, men at hun i juridisk forstand accepterede og affandt sig med situationen og forholdene, da der ikke var en mulighed for, at hun og børnene kunne komme væk derfra. Hun erkendte endvidere, at hun herved har handlet i strid med straffeloven i overensstemmelse med det, hun er tiltalt for.

Endvidere har tiltalte forklaret, at hun den *Dato* 2018, medens hun opholdt sig i et område kontrolleret af IS, blev gift med en mand, der dér arbejdede som ambulancefører.

Det fremgår af retserklæring af 22. april 2022 om Islamisk Stat udarbejdet af PET's Center for Terroranalyse blandt andet, at Islamisk Stat (IS) er en militant islamistisk organisation, der primært er aktiv i Syrien og Irak. IS blev opført på FN's sanktionsliste første gang den 18. oktober 2004 under navnet Jama'at al -Tawhid wa'al Jihad. FN fordømte i resolution nr. 2178 af 24. *Måned* 2014 samt i resolution nr. 2170 af 15. august 2014 IS og IS' alvorlige overgreb og krænkelse af menneskerettighederne. Den 29. juni 2014 erklærede IS's daværende talsmand oprettelsen af en stat og et såkaldt kalifat med IS's daværende leder som kalif. Samtidig opfordrede han verdens muslimer til at aflægge troskabsløfte til IS' leder og tilslutte sig kalifatet. IS formåede at tiltrække et stort antal personer til de områder i Syrien og Irak som var under IS' kontrol, herunder mange personer fra Vesten. I september 2014 blev en international militær koalition med Danmark som medlem oprettet til bekæmpelse af IS. I resolution nr. 2249 af 20. november 2016 fastslog FN's sikkerhedsråd desuden, at IS udgør en global og hidtil uset trussel mod international fred og sikkerhed, samt at IS har evne til og intention om at udføre yderligere terrorangreb.

Af politirapport af 5. april 2022 om Islamisk Stat i medierne 2014-2015 fremgår blandt andet, at en søgning for perioden 1. august 2014 til 15. februar 2015 i åbne kilder i form af nyhedssiderne Dagbladet Information (information.dk) og Berlingske Media (BT.dk) viste, at Islamisk Stat og nyheder omkring Syrien blev dækket massivt i den pågældende periode.

I en WhatsApp-besked af 15. marts 2016 til en kvinde, tiltalte havde mødt i IS, henviste tiltalte til en nyhed, hun havde læst i en dansk avis, hvoraf det fremgik, at kvindens mor ikke kunne forstå, hvorfor kvinden var taget til Islamisk Stat.

Af WhatsApp-besked af 13. maj 2017 fremgår, at tiltalte af ”brødrene” havde fået fortalt, at hendes mand kæmpede som en løve, og da de valgte at trække sig tilbage, havde hendes mand nægtet det og skudt på de vantro. *Tiltalte* har forklaret, at "brødrene" i denne sammenhæng er Islamisk Stat.

I en Viber-besked af 30. marts 2018 til tiltaltes far, som tiltalte skrev efter hendes mand *Person1*'s død, skrev tiltalte, ”De n gang jeg havde besluttet mig at komme her, det var på grund af Allah og ikke på grund af *Person1*. Hvis/når han nu ikke er her, så bliver jeg stadig hvor jeg er og arbejder på vores fælles plan og vores intention om at opfostre børnene i islam sådan som vi to havde forestillet os det skal være, også selv om jeg nu er alene tilbage” .

På denne baggrund finder landsretten, at det er bevist, at tiltalte ved sin indrejse til Syrien og under sit ophold i områder kontrolleret af IS vidste, at IS var en terrororganisation, der begik eller havde til hensigt at begå handlinger omfattet af straffelovens § 114, 114 a, 114 b, 114 c eller 114 d. Landsretten tilsidesætter derfor tiltaltes forklaring om, at hun, da hun indrejste til Syrien og var i områder kontrolleret af IS, ikke havde noget klart billede af, hvad IS stod for.

Med samme begrundelse finder landsretten, at det er bevist, at tiltalte under sit ophold i områder kontrolleret af IS virkede som husmor og opfostrede sine børn dér, medens hun i en periode var gift med en mand, der i en militærenhed kæmpede for IS, og i en anden periode var gift med en mand, der arbejdede som ambulancefører i IS, og at hun dermed var med til at fremme IS' virksomhed som anført i tiltalen.

Tiltalte er derfor skyldig i tiltalen i forhold 1.

Thi bestemmes:

Byrettens skyldkendelse i forhold 1 stadfæstes.

Straffastsættelse

Straffen fastsættes efter de i byrettens dom anførte bestemmelser.

Tiltalte blev den 5. marts 2019 registreret i al Hol-lejren og blev herefter tilbageholdt af de kurdiske myndigheder, indtil hun den 7. oktober 2021 ankom til Danmark. De kurdiske myndigheders tilbageholdelse af tiltalte skete ikke på grundlag af en anmodning fra de danske myndigheder, og tilbageholdelsen havde ikke karakter af et strafprocessuelt indgreb i forbindelse med den foreliggende sag.

Landsretten finder derfor, at der hverken i henhold straffelovens § 86, stk. 5, eller princippet i bestemmelsen, skal ske afkortning af straffen. Det forhold, at tiltalte den 5. juli 2021 ved Retten i Koldings kendelse blev varetægtsfængslet in absentia, medens hun opholdt sig i al Roj-lejren, kan ikke føre til et andet resultat.

Herefter og af de grunde, som byretten har anført, tiltræder landsretten, at straffen er fastsat som sket.

Tiltalte straffes derfor med fængsel i fire år.

Frakendelse af indfødsret

Det fremgår af forarbejderne til den dagældende § 8 B, stk. 1, (Folketingstidende 2003-04, tillæg A, lovforslag nr. L 138, Almindelige bemærkninger, afsnit 4.2.5) blandt andet, at i tilfælde, hvor en person dømmes for ”mere alvorlige forhold”, bør den pågældende som udgangspunkt frakendes dansk indfødsret, og at der ved ”mere alvorlige forhold” som udgangspunkt forstås forhold, der straffes med fængsel i 2 år eller derover. Endvidere fremgår det, at det i overensstemmelse med almindelige betragtninger om proportionalitet er forudsat, at domstolene ved vurderingen af, om en person skal frakendes dansk indfødsret, foretager en afvejning af på den ene side forholdets grovhed og på den anden side en fra-kendelses betydning for den pågældende. Ved vurderingen af hvilken betydning en frakendelse af dansk indfødsret har for en person, skal der navnlig lægges vægt på personens tilknytning her til landet og til udlandet, herunder det land den pågældende tillige er statsborger i. Der kan i den forbindelse blandt andet lægges vægt på varigheden og karakteren af en persons ophold i Danmark og i udlandet. Der kan endvidere lægges vægt på en persons aktuelle familiemæssige forhold her i landet og i udlandet samt den pågældendes rødder, herunder om familien har en langvarig tilknytning til Danmark. Også sprogkunderskaber kan have en betydning, herunder navnlig i hvilket omfang den pågældende behersker dansk og sproget i det land, den pågældende tillige er statsborger i.

Tiltalte er idømt fængsel i 4 år for overtrædelse af navnlig straffelovens § 114 e, 1. pkt., og 114 j, stk. 1, jf. stk. 3, der findes i straffelovens kapitel 13 om forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme m.v.

Tiltalte er født i Bosnien og har både statsborgerskab i Bosnien og i Danmark. Hun kom i 1993 som niårig til Danmark sammen med sine forældre og tre søskende. Hun gennemførte folkeskolen i Danmark og er uddannet som pædagog, men har ikke været tilknyttet arbejdsmarkedet. I 2004 blev hun gift med en bosnisk mand. Hun indrejste i 2015 sammen med sin mand og deres seks børn til Syrien, hvor hun i fire år opholdt sig i områder kontrolleret af IS. Sammen med sin mand fik hun dér yderligere to børn. Hendes mand døde i 2017, medens han i en militærenhed kæmpede for IS. I 2018, medens hun opholdt sig i Islamisk Stat, giftede hun sig med en mand, der arbejdede i IS, og fik sammen med ham et barn. Hendes forældre, der er henholdsvis 62 år og 63 år, og to af hendes brødre og deres familier bor i Danmark.

Hun har forklaret, at hun i Bosnien har en onkel, som hun sidst så i Bosnien i 2011. Hun taler flydende bosnisk og dansk.

Ved afvejningen af forholdets grovhed over for betydningen for tiltalte af en frakendelse af indfødsretten, lægger landsretten særligt vægt på alvoren og karakteren af den begåede kriminalitet. *Tiltalte* forlod sammen med sin daværende ægtefælle Danmark og tog på det tidspunkt deres seks børn med til et område, der var kontrolleret af IS, hvor hun herefter sammen med sine børn opholdt sig i fire år, inden hun i to år var anbragt i kurdisk kontrollerede lejre. Landsretten finder på denne baggrund efter en samlet afvejning, og under hensyn til udfaldet af spørgsmålet om udvisning, at hensynet til tiltaltes familieliv og privatliv i Danmark ikke taler afgørende imod frakendelse af dansk indfødsret.

Landsretten tiltræder derfor, at tiltalte er frakendt sin danske indfødsret.

Udvisning

Tiltalte, der er frakendt dansk indfødsret, skal i henhold til udlændingelovens § 26, stk. 2, jf. § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 6, og § 24, nr. 2, udvises af Danmark, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Det fremgår af EU-Domstolens fortolkning af artikel 20 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUF-traktaten), at bestemmelsen er til hinder for lovgivning i en medlemsstat, hvorefter en tredjelandstatsborger, som er blevet dømt for et strafbart forhold, skal udvises fra denne medlemsstats område til et tredjeland, selv om den pågældende faktisk tager sig af et mindreårigt barn, som er statsborger i denne medlemsstat, såfremt udvisningen af den pågældende indebærer, at barnet bliver nødsaget til at forlade Unionens område og dermed fratages den effektive nydelse af kerneindholdet i sine rettigheder som unionsborger. Endvidere fremgår det, at en medlemsstat i ekstraordinære tilfælde kan vedtage en udvisningsforanstaltning, forudsat at den er begrundet i denne tredjelandstatsborgers personlige adfærd, som skal udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkeligt alvorlig trussel, der er til skade for en grundlæggende samfundsinteresse i denne medlemsstat, og at den er grundet på en hensyntagen til de forskellige involverede interesser, jf. EU-Domstolens dom af 13. Måned 2016, sag C-304/14, CS, præmis 50.

Vedrørende vurderingen af, om barnet bliver nødsaget til at forlade Unionens område ved en afgørelse om udvisning af en tredjelandstatsborger, fremgår det af EU-Domstolens praksis, at det skal bedømmes, om der består et afhængighedsforhold mellem forælderen, der er tredjelandstatsborger, og barnet, der er unionsborger. Vurderingen af forholdet mellem forælderen og barnet skal baseres på en hensyntagen til det pågældende barns tarv, samtlige omstændigheder i sagen, herunder navnlig barnets alder, fysiske og følelsesmæssige udvikling, graden af den følelsesmæssige tilknytning til såvel den forælder, der er unionsborger, som den forælder, der er tredjelandstatsborger, og den risiko, som adskillelsen fra sidstnævnte indebærer for barnets ligevægt, jf. EU-Domstolens dom af 5. maj 2022, de forenede sager C-451/19 og C-532/19, Subdelegación, præmis 66-67.

Ved afgørelsen af spørgsmålet om udvisning lægger landsretten ud over det, der allerede er anført i forbindelse med spørgsmålet om frakendelse af indfødsret, vægt på, at tiltaltes i alt otte børn nu er henholdsvis 4, 5, 11, 11, 12, 14, 16 og 17 år. Børnene på fire og fem år går i børnehave, fem af børnene går i almindelig skole og den ældste på 17 år går i gymnasiet.

Syv af børnene har både bosnisk og dansk indfødsret, medens barnet på fire år, som tiltalte fik med sin anden mand, kun har dansk indfødsret.

Socialrådgiver *Vidne6* har med henvisning til *Kommune2's* udtalelse af 14. juli 2023 om tiltaltes otte børn, forklaret, at det er familieafdelingens vurdering, at de otte børn på nuværende tidspunkt er i god trivsel og udvikling, fordi der er skabt stabilitet, ro og sikkerhed i børnenes hverdag, og fordi de har stabilt og kontinuerligt samvær med deres mor. Hun har endvidere forklaret, at disse grundlæggende værdier i børnenes hverdag, og det at børnene har fået lov til at forblive sammen, er fundamentet for deres gode trivsel, og at det ikke vil være forsvarligt at flytte børnene til Bosnien. Der er ikke set tegn på radikaliserings af børnene.

Af Socialstyrelsens udredningsrapporter af 31. maj 2023 vedrørende tiltaltes yngste børn *Person14* og *Person2* fremgår, at det for begge børn er afgørende, at der ikke sker flere store og omvæltende skift i deres hverdag og livskontekst, hvis deres positive udvikling skal kunne fortsætte. Endvidere fremgår det, at det er vigtigt at fastholde og understøtte moderens rolle som primær omsorgsperson.

Cand.psych.aut. *Vidne7* har med henvisning til Socialstyrelsens udredningsrapporter af 31. maj 2023 vedrørende *Person2* og *Person14* forklaret, at det helt sikkert vil påvirke deres udvikling negativt, hvis de ikke har direkte adgang til deres mor.

På dette grundlag finder landsretten efter en samlet vurdering, at tiltalte i henhold til artikel 20 i EUF-traktaten har en ret til ophold i Danmark afledt af hensynet til hendes børn, der alle har dansk indfødsret.

Tiltalte frifindes derfor for påstanden om udvisning og tildeles i stedet en advarsel om udvisning, jf. udlændingelovens § 24 b.

Med den anførte ændring stadfæster landsretten dommen.

Tiltalte har fortsat været frihedsberøvet under anken.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes med den ændring, at tiltalte tildeles en advarsel om udvisning.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

.....

Højesteres 1. afdelings DOM

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Hanne Schmidt, Oliver Talevski, Jan Schans Christensen, Lars Apostoli og Mohammad Ahsan.

Dato: 30. april 2024

Retten sagsnr.: 112/2023

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte*, (advokat Tyge Trier, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Kolding den 28. februar 2023 (1-10032/2022) og af Vestre Landsrets 6. afdeling den 29. august 2023 (S-0626-23).

Påstande

Dommen er anket af anklagemyndigheden med påstand om skærpelse af straffen, stadfæstelse af frakendelsen af *Tiltaltes* danske indfødsret og af byrettens beslutning om at udvise *Tiltalte* for bestandig.

Tiltalte har påstået delvis frifindelse for overtrædelse af straffelovens § 114 e, 1. pkt., formildelse samt frifindelse for påstanden om frakendelse af indfødsret og stadfæstelse af landsrettens dom om tildeling af en advarsel om udvisning. Hun har subsidiært påstået stadfæstelse af landsrettens dom.

Supplerende sagsfremstilling

Udlændinge- og Integrationsministeriet har afgivet en udtalelse af 22. november 2021 om de statsborgerretlige forhold for *Tiltalte*, hvoraf fremgår bl.a.:

” ...

Udtalelse om statsborgerretlige forhold, Tiltalte, cpr.nr...

...

3. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan om Tiltaltes øvrige statsborgerretlige forhold oplyse, at det fremgår af det Centrale Personregister (CPR) og af Udlændinge Informations Portalen (UIP), at Tiltalte er født i Bosnien-Hercegovina og var registreret som statsborger i Bosnien-Hercegovina, på tidspunktet hvor hun erhvervede statsborgerskab i Danmark. Det fremgår også, at Tiltaltes far og Tiltaltes mor ligeledes er født i Bosnien-Hercegovina og er statsborgere i Bosnien-Hercegovina.

Udlændinge- og Integrationsministeriet skal endvidere bemærke, at Tiltalte i juni 2021 tillige selv skriftligt har oplyst over for danske myndigheder, at hun er statsborger i både

Danmark og "Bosnien" i forbindelse med, at der blev taget DNA-prøver på to af hendes børn med henblik på en vurdering af, om børnene har dansk statsborgerskab.

Det er henset hertil Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at Tiltalte erhvervede bosnisk-hercegovinsk statsborgerskab ved fødslen og var statsborger i Bosnien-Hercegovina på tidspunktet for sin erhvervelse af dansk statsborgerskab.

Det fremgår af Udlændinge- og Integrationsministeriets baggrundsoplysninger vedrørende fortabelse af bosnisk-hercegovinsk statsborgerskab, at det følger af landets indfødsretslovgivning, at personer med statsborgerskab i Bosnien-Hercegovina i perioden fra 1998 til 2013 automatisk fortabte det bosnisk-hercegovinske statsborgerskab i forbindelse med erhvervelse af fremmed statsborgerskab.

Udlændinge og Integrationsministeriet har – bl.a. på baggrund af oplysningerne fra Tiltalte selv om, at hun er statsborger i både Danmark og "Bosnien", foretaget en myndighedshøring og en advokathøring via den danske ambassade i Beograd, som dækker Bosnien-Hercegovina. Formålet med begge høringer var at indhente generelle oplysninger om fortabelse af bosnisk-hercegovinsk statsborgerskab, herunder oplysninger om hvorvidt en bosnisk-hercegovinsk statsborger, som har erhvervet fremmed statsborgerskab i en given periode, automatisk ville fortabe sit bosnisk-hercegovinske statsborgerskab ved erhvervelsen af det fremmede statsborgerskab. For så vidt angår myndighedshøringen var perioden 1998-2023, og for så vidt angår advokathøringen var perioden juni måned 2003.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har modtaget svar på begge høringer. Det fremgår af svarene fra de bosnisk-hercegovinske myndigheder fra oktober 2021 og fra et bosnisk-hercegovinsk advokatfirma fra august 2021, at der på trods af ordlyden i landets indfødsretslovgivning i henholdsvis 1998-2013 og juni måned 2003 ikke i praksis skete en automatisk fortabelse af de bosnisk-hercegovinske statsborgerskab i forbindelse med erhvervelse af et fremmed statsborgerskab.

Det fremgår endvidere af høringssvarene, at der er en procedure for løsning fra bosnisk-hercegovinsk statsborgerskab, og såfremt denne procedure ikke er blevet fulgt, vil man af landets myndigheder blive anset for fortsat at være statsborger i Bosnien-Hercegovina.

Udlændinge- og Integrationsministeriet er ikke bekendt med oplysninger, som indikerer, at Tiltalte skulle være blevet løst fra sit bosnisk-hercegovinske statsborgerskab ved erhvervelsen af dansk statsborgerskab eller efterfølgende, og at hun derfor fortsat er statsborger i Bosnien-Hercegovina.

..."

Kommune2 har afgivet en udtalelse af 5. april 2024 vedrørende Tiltaltes syv yngste børn. Af udtalelsen fremgår bl.a.:

"...

Samarbejdet med Tiltalte og Familieafdelingens vurdering

Familieafdelingen i Kommune2 har netværksanbragt Tiltaltes børn, hos bedsteforældrene. Her har de fået en stabil hverdag med børnehave, skole og uddannelse.

Familieafdelingen har igennem perioden oplevet en stor og positiv udvikling hos børnene, dette til trods for, at de stadig er påvirket af Tiltaltes situation.

Det er fortsat Familieafdelingens vurdering at det er godt for børnene at have samvær med deres mor/Tiltalte. Ved et personrettet tilsyn i november 2023 giver børnene udtryk for, at det er rart at besøge mor i fængslet, men at det er meget kort tid de har med hende.

Familieafdelingen mærker tydeligt på både Tiltalte, børnene og bedsteforældrene, at perioden med forestående retssager, påvirker dem alle. Det er Familieafdelingens vurdering, at det er hårdt for børnene hele tiden at håbe på mere samvær med Tiltalte, for så igen at miste dette håb. Børnene giver selv udtryk for, overfor Familieafdelingen at de alle har et ønske om, at de kan blive forenet med Tiltalte og at de kan se hende mere end 1,5 time ad gangen, samt at retssagerne fylder meget for hele familien.

Familieafdelingen oplever en meget engageret og omsorgsfuld mor, der rigtig gerne vil vide hvordan det går med hendes børn. Tiltalte er rigtig god til at opsøge Familieafdelingen, via kontaktpersonen i Kriminalforsorgen, hvis der er noget hun er bekymret for. Tiltalte er rigtig god til at se de børnenes forskellige behov, ressourcer og udfordringer og hun er ligeledes god til at italesætte hvad hun oplever børnene kan have brug for. Tiltalte har en god og tryk kontakt til sine forældre, børnenes bedsteforældre/netværkspleje, og hun bliver inddraget i børnenes dagligdag i det omfang det er muligt.

Familieafdelingen er orienteret om, at Tiltalte møder og aflæser børnene hensigtsmæssigt i forbindelse med samvær. Hun sikrer at de alle får dækket deres behov for kontakt om omsorg, når de er på samvær. Tiltalte har i den forbindelse altid en finger på pulsen, ift. hvad der rører sig i hendes børn, og er god til at videreformidle dette, samt støtte op om at børnene får sat ord herpå. Tiltalte har derudover været meget samarbejdsvillig i forhold til VISO og hun har vist at hun også selv tør arbejde og snakke om noget af det der er svært.

Familieafdelingen vurderer, at Tiltaltes forældrerolle i børnenes liv er afgørende for børnenes videre trivsel og udvikling. Familieafdelingen er af den opfattelse at børnene alle har en stærk tilknytning til Tiltalte og de savner hende og at de gerne vil have mere samvær med hende. Det vurderes godt for børnene, når det sikres at de har et stabilt og kontinuerligt samvær med deres mor Tiltalte.

Det vurderes at Tiltaltes børn er i god trivsel og udvikling samt at de er vel integreret i skoler og børnehave. Der er på nuværende tidspunkt, skabt stabilitet, ro samt sikkerhed i deres hverdag hos bedsteforældrene, men savnet til Tiltalte fylder stadig meget for alle 7 (8) børn.

...”

Den Nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation (VISO), der hører under Socialstyrelsen, har i december 2023 afgivet afsluttende rapporter om Tiltaltes to yngste børn. Om det yngste barn, B1, fremgår bl.a.:

”...

8. Vejledende anbefalinger

Anbefalingerne fra udredningsrapporten fastholdes og ses stadig som hovedsageligt værende relevante efter arbejdet i rådgivningen. Derfor anbefales følgende:

- Det er afgørende at der ikke sker flere store og omvæltende skift i B1s hverdag og livskontekst, hvis den positive udvikling skal kunne fortsætte.
 - Herunder er det vigtigt at B1 fortsat har adgang til de trygge og stabile rammer og relationer som hun har i sin hverdag nu, og som i høj grad er udviklingsfremmende og understøttende for hendes trivsel.
 - Det er særligt vigtigt at B1 har adgang til alle de omsorgspersoner som udgør en fast del af hendes hverdag, herunder mor som er bindeled mellem hendes tidligere udviklingshistorik og hendes fremtidige udvikling og bearbejdning af traumatiske oplevelser.
 - Det er også vigtigt at B1 så hurtigt som muligt oplever en udvidelse af en reetablering af mors rolle som primær omsorgsperson, og at hendes tilstedeværelse øges kontinuerligt og stabilt. Dette for at sikre at hendes tilknytningsevne og modtagelighed for støtte og omsorg ikke forsinkes yderligere.

...”

Om det næst yngste barn, B2, fremgår bl.a.:

”...

8. Vedledende anbefalinger

Anbefalingerne fra udredningsrapporten fastholdes og ses stadig hovedsageligt som værende relevante efter arbejdet i rådgivningen. Derfor anbefales følgende:

- Det er afgørende at der ikke sker flere store og omvæltende skift i B2s hverdag og livskontekst, hvis den positive udvikling skal kunne fortsætte.
 - Herunder er det vigtigt at B2 fortsat har adgang til de trygge og stabile rammer og relationer som han har i sin hverdag nu, og som i høj grad er udviklingsfremmende og understøttende for hans trivsel.
 - Det er særlig vigtigt at B2 har adgang til alle de omsorgspersoner som udgør en fast del af hans hverdag, herunder mor som bindeled mellem hans tidlige udviklingshistorik og hans fremtidige udvikling og bearbejdning af traumatiske oplevelser.
 - Det er også vigtigt at B2 så hurtigt som muligt oplever en udvidelse af en reetablering af mors rolle som primær omsorgsperson, og at hendes tilstedeværelse øges kontinuerligt og stabilt. Dette for at sikre at hans tilknytningsevne og modtagelighed for støtte og omsorg ikke forsinkes yderligere.

...”

VISO har tilsvarende i december 2023 udarbejdet en rapport om *Tiltaltes* ældste datter, B3. I rapporten fremgår bl.a. følgende af konklusionen og anbefalingerne:

”...

7. Sammenfatning af erfaringer fra rådgivningsforløbet

...

Konklusion ...

Det er ligeledes vigtigt at der er tryghed i hverdagen, og at der ikke sker flere store omvæltninger i B3s livsbetingelser, for at den positive udvikling skal kunne fortsætte.

8. Vejledende anbefalinger

På baggrund af rådgivningsforløbet formuleres følgende anbefalinger ift. arbejdet med og omkring B3

- Det er afgørende at der ikke sker flere store omvæltninger i B3s hverdag og udviklingskontekst. Herunder er det vigtigt at inddrage B3 i god tid og med tålmodighed ift. at B3 når at reflektere og mærke efter sine egne behov, ønsker og kapacitet.
- Det er ydermere vigtigt for B3s fortsatte positive udvikling, at der er kontinuerligt adgang til en tæt og stabil kontakt med hendes mor, som er det vigtigste vidne til, og støtte til bearbejdning af B3s livsudviklings- og traumehistorik.

...”

Retsgrundlag

Straffelovens § 114 e, 1. pkt.

Straffelovens § 114 e, 1. pkt., er i dag sålydende:

”§ 114 e. Med fængsel indtil 8 år straffes den, som i øvrigt fremmer virksomheden for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af §§ 114, 114 a, 114 b, 114 c eller 114 d.”

Bestemmelsen blev oprindeligt indsat i straffeloven som § 114 b ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 som en del af lovgivningsinitiativerne i forbindelse med vedtagelsen af den såkaldte anti-terrorpakke. Bestemmelsen fik følgende ordlyd:

”§ 114 b. Den, som i øvrigt ved tilskyndelse, råd eller dåd medvirker til at fremme den kriminelle virksomhed eller det fælles formål for en gruppe eller sammenslutning, som foretager en eller flere handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a, nr. 1 eller 2, når virksomheden eller formålet indebærer, at en eller flere handlinger af denne karakter begås, straffes med fængsel indtil 6 år”.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår bl.a. (Folketingstidende 2001-02, tillæg A, lovforslag nr. L 35, s. 876):

”...

§ 114 b

Bestemmelsen er ny og indeholder en udvidet medvirkensregel. Den omfatter enhver form for støtte til terrororganisationer eller til organisationer, der fremmer terrorhandlinger, selv om støtten ikke kan henføres til konkrete terrorhandlinger.

En person, som forsætlig fremmer den kriminelle virksomhed eller formål hos en gruppe personer med kendskab til gruppens generelle terrorformål, og som dermed yder en form for bidrag til, at der foretages en terrorhandling som defineret i lovforslaget, vil kunne straffes efter den særlige medvirkensregel, selv om den pågældende ikke har forsæt til at medvirke til en konkretiseret terrorhandling. Bestemmelsen sigter navnlig til at gennemføre artikel 2, stk. 5, litra c, 1. led, i FNs terrorfinansieringskonvention, og vil samtidig kunne være af betydning for anvendelsen af artikel 2,

stk. 3, litra c, 1. led, i FNs terrorbombekonvention. Den har dog et bredere anvendelsesområde, idet den ikke kun omfatter medvirken til terrorfinansiering (og terrorbombning), men medvirken til alle terrorhandlinger.

Medvirkensansvaret efter § 114 b begrænses af, at den pågældende person skal have forsæt til, at den gruppe eller sammenslutning, som støtten ydestil, har terrorvirksomhed som en del af sit generelle formål. Støtte til en organisation, der både har humanitære formål og terrorformål, vil under denne forudsætning være omfattet af den særlige medvirkensregel.

Den særlige medvirkensregel i § 114 b forudsættes at være subsidiær i forhold til den almindelige medvirkensregel i straffelovens § 23, jf. § 114 (strafferamme: fængsel indtil på livstid), og den særlige regel om medvirken i form af finansiering mv. i straffelovens § 114 a (strafferamme: fængsel indtil 10 år). Heraf følger, at hvis en medvirkende har et konkretiseret forsæt til medvirken til en af de i § 114 nævnte handlinger, skal der straffes efter denne bestemmelse, jf. § 23. Hvis der ikke foreligger et tilstrækkeligt konkretiseret fortsæt til en bestemt terrorhandling, og der ikke er tale om medvirken i form af finansiering mv. heraf, jf. § 114 a, kan medvirkensbestemmelsen i § 114 b imidlertid anvendes.

Et eksempel på bestemmelsens anvendelsesområde kunne være den professionelle rådgiver, der yder generel rådgivningsbistand til en terrororganisation, uden at denne rådgivning kan henføres til en bestemt terrorhandling. Strafferammen for denne mindre konkretiserede medvirken foreslås fastsat til fængsel indtil 6 år.

...”

Ved lov nr. 542 af 8. juni 2006 blev bestemmelsen i straffelovens § 114 b med visse sproglige ændringer videreført i § 114 e og fik herefter følgende ordlyd:

”§ 114 e. Med fængsel indtil 6 år straffes den, som i øvrigt fremmer virksomheden for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af §§ 114, 114 a, 114 b, 114 c eller 114 d.”

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår (Folketingstidende 2005-06, tillæg A, lovforslag nr. L 217, s. 7225):

”...

Til § 114 e

Bestemmelsen bygger på den gældende § 114 b. Såvel den gældende bestemmelse som den nye bestemmelse i § 114 e er en opsamlingsbestemmelse, jf. ordene »i øvrigt«. Den gældende bestemmelse i § 114 b er en særlig medvirkensregel og er derfor forbeholdt tilfælde, hvor der ikke ved ydelsen af støtten mv. er forsæt til en konkretiseret handling omfattet af den gældende § 114 og dermed mulighed for at straffe for forsøg på og/eller medvirken til at begå den pågældende handling, jf. bemærkningerne ovenfor til de foreslåede bestemmelser i §§ 114 b-114 e og til den foreslåede bestemmelse i § 114 b.

Den gældende § 114 b foreslås i § 114 e ændret på følgende punkter.

Det foreslås for det første, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides med handlinger af den beskaffenhed, der omfattes af den gældende § 114 a, nr. 3 (den foreslåede bestemmelse i § 114 b, nr. 3), og af de foreslåede bestemmelser i §§ 114 a, 114 c og 114 d. Denne ændring sigter for så vidt angår henvisningen til § 114 c, stk. 1 og 2, og § 114 d, stk. 1 og 2, på at gennemføre artikel 9, stk. 1, litra c, i Europarådskonventionen om forebyggelse af terrorisme og for så vidt angår henvisningen til de foreslåede bestemmelser i §§ 114 a og 114 b, nr. 3, på at ligestille handlinger

omfattet af den gældende § 114 og af den foreslåede affattelse af § 114 b, nr. 1 og 2, med handlinger omfattet af de foreslåede bestemmelser i §§ 114 a og 114 b, nr. 3.

Som det fremgår af bemærkningerne til de foreslåede bestemmelser i §§ 114 c og 114 d, er det fundet naturligt at medtage bestemmelser, hvorved det kriminaliseres at lade sig hverve og oplære til at begå terrorhandlinger mv., sml. §§ 114 c, stk. 3, og 114 d, stk. 3. Det er som følge heraf fundet naturligt tillige at udvide opsamlingsbestemmelsens anvendelsesområde med handlinger af den beskaffenhed, der omfattes af §§ 114 c, stk. 3, og 114 d, stk. 3.

Med § 114 e foreslås den gældende § 114 b for det andet udvidet til at omfatte fremme af enkeltpersoners virksomhed. Herved bringes bestemmelsen på linje med de foreslåede bestemmelser i §§ 114 b, 114 c og 114 d.

Med den ændrede formulering tilsigtes ikke i øvrigt forandring i forhold til gældende ret. Støtte til sammenslutninger mv., der har både humanitære formål og terrorformål, kan således efter omstændighederne være omfattet af den nye bestemmelse. Det samme gælder tilfælde, hvor f.eks. en professionel rådgiver yder generel rådgivningsbistand til en terrororganisation, uden at denne rådgivning kan henføres til en bestemt terrorhandling.

...”

Ved lov nr. 642 af 8. juni 2016 blev der indsat et 2. og 3. pkt. i bestemmelsen. Disse ændringer er uden betydning for sagen. Ved lov nr. 883 af 16. juni 2020 blev strafferammen i § 114 e, 1. pkt., forhøjet fra 6 til 8 år.

Anbringender

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at straffen skal skærpes og udmåles i niveauet 4-5 års fængsel og i hvert fald ikke under 4 års fængsel. Straffen for overtrædelse af straffelovens § 114 e, 1. pkt., ligger i niveauet 3 til 5 års fængsel, og straffen for overtrædelse af straffelovens § 114 j skal isoleret set udmåles i niveauet 6 måneders fængsel. Det bør tillægges vægt, at *Tiltalte* har fremmet virksomheden for Islamisk Stat (IS) i mere end fire år. Der er ikke grundlag for at afkorte straffen efter straffelovens § 86, stk. 5, eller princippet heri.

Der skal på baggrund af det faktum, som er lagt til grund af landsretten, og som er rammen for Højesterets afgørelse, ikke ske delvis frifindelse for overtrædelse af straffelovens § 114 e, 1. pkt., for en periode, hvor hun opholdt sig i områder kontrolleret af IS. Kvindens primære ansvar er ifølge IS at være en god hustru og mor. Kvinders pligt er at være bærere og plejere af fremtidige jihad-generationer, og de opfordres til at indgyde kærlighed til jihad og motivere deres mænd og sønner til at kæmpe. Det er således ikke en urigtig anvendelse af straffelovens § 114 e, 1. pkt., at *Tiltalte* ved at virke som husmor og opfostre sine børn i områder kontrolleret af IS er fundet skyldig i at fremme virksomheden for IS i hele perioden.

Betingelserne i indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, for at frakende *Tiltaltes* danske indfødsret er opfyldt, idet hun er idømt frihedsstraf for overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 13. Det samme er betingelserne i udlændingeloven for at udvise hende med indrejseforbud for bestandig, da en udvisning ikke med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Det er navnlig artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) og artikel 20 i Traktaten om Den Europæiske Funktionsmåde (TEUF), der er afgørende for, om hun kan udvises.

Ved vurderingen skal der foretages en konkret proportionalitetsbedømmelse, der er sammenfaldende for indfødsretsloven og udlændingeloven. Der skal foretages en afvejning, der navnlig omfatter karakteren og omfanget af hendes kriminalitet, hendes tilknytning til Danmark og hendes tilknytning

til Bosnien-Hercegovina. Udvisning skal endvidere ifølge EU-Domstolens praksis om TEUF artikel 20 være begrundet i hendes personlige adfærd, som skal udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig trussel, der er til skade for en grundlæggende samfundsinteresse i Danmark. Der skal endvidere tages stilling til, om der består et faktisk afhængighedsforhold mellem hende og hendes børn, og denne vurdering skal baseres på hensynet til børnenes tarv. Det bestrides ikke, at der består et faktisk afhængighedsforhold mellem *Tiltalte* og hendes børn.

Selv om udvisning vil udgøre et indgreb i *Tiltaltes* ret til respekt for sit privat- og familieliv, jf. EMRK artikel 8, taler karakteren og alvoren af hendes kriminalitet med stor styrke for frakendelse af indfødsret og udvisning.

Hun er således af landsretten idømt 4 års fængsel for bl.a. at have fremmet IS' virksomhed efter straffelovens § 114 e, 1. pkt. Udgangspunktet efter forarbejderne til indfødsretsloven er herefter, at hun skal frakendes sin danske indfødsret, ligesom tungtvejende grunde taler for, at hun skal udvises af Danmark.

Uanset at hun har en stærk tilknytning til Danmark, skal det tillægges vægt, at hun frivilligt valgte at forlade landet med hele sin familie for at slå sig ned i områder kontrolleret af IS i Syrien, hvor familien opholdt sig i mere end fire år. Hun og hendes børn er endvidere ikke uden tilknytning til Bosnien-Hercegovina, hvor hun er født, har statsborgerskab, og hvorfra hendes forældre kommer. Hun har familie i landet, taler flydende bosnisk og har flere gange været på ferie i landet, hvor hendes forældre ejer et hus. Hendes børn, hvoraf syv er statsborgere i Bosnien-Hercegovina, taler ligeledes bosnisk og er familieanbragt hos hendes forældre, hvorved de opnår en yderligere tilknytning til landet og dets kultur. Familien vil derfor ikke være uden forudsætninger for at kunne klare sig i Bosnien-Hercegovina.

Selv om børnene ifølge udtalelserne fra *Kommune2* og Den Nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation (VISO) for tiden er i god trivsel og udvikling, fordi der nu er skabt stabilitet, ro og sikkerhed i deres hverdag, og det vil påvirke deres udvikling negativt, hvis de ikke har direkte adgang til deres mor, vil det ikke være i strid med artikel 20 i TEUF at frakende *Tiltaltes* indfødsret og udvise hende. Hendes kriminalitet er af en sådan karakter, at den udgør en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der er til skade for en grundlæggende samfundsinteresse i Danmark. Der er tale om et ekstraordinært tilfælde, hvor hun gennem sin adfærd har vendt ryggen til det danske samfund.

Tiltalte har anført navnlig, at der skal ske delvis frifindelse for overtrædelse af straffelovens § 114 e, 1. pkt., for så vidt angår den indledende periode i Syrien og perioden fra den 9. maj 2017, hvor hun fik oplyst, at hendes første ægtefælle var død, frem til den 24. marts 2018, hvor hun blev gift igen og flyttede sammen med sin nye ægtefælle.

Det var ved indrejsen til Syrien den 21. februar 2015 hendes forudsætning, at hun og børnene skulle bo i et fredeligt område. Der gik ca. to måneder, før hun forstod, at hendes ægtefælle deltog i krigen, og at hun ikke kunne komme væk.

I perioden efter hendes ægtefælles forsvinden og død afviste hun at indgå i strukturen under IS, herunder med placering i enkehus og formidling af hende til andre mænd. Hun undersøgte i perioden aktivt mulighederne for at komme væk via menneskesmuglere. I perioden den 9. maj 2017 til den 24. marts 2018 understøttede hun på ingen måde IS. Hun fungerede således ikke som husmor eller hustru i perioden, men har alene passet sine børn. Det er ikke strafbart efter § 114 e, 1. pkt.

Ved at henføre de anførte perioder til straffelovens § 114 e, 1. pkt., har landsretten ikke anvendt forsætsbegrebet og reglerne om medvirken korrekt.

Der skal på baggrund af det anførte ske formildelse af straffen. Det samme gælder som følge af den lange tid, der er forløbet, og hendes langvarige ophold i al Hol-lejren under fængselslignende og særdeles vanskelige vilkår. Straffen skal endvidere formildes med henvisning til bl.a., at hun de facto var fængslet i de kurdiske lejre fra marts 2019 til september 2021 eller en andel af denne periode, jf. straffelovens § 86, stk. 5, eller dennes analogi.

Selv om hun har erkendt sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 114 j, skal der ifølge Højesterets dom gengivet i UfR 2023.34 tages højde for, at hun ikke havde mulighed for at udrejse fra Syrien efter bestemmelsens ikrafttræden.

Vurderingen af spørgsmålet om frakendelse af statsborgerskab og udvisning foretages med udgangspunkt i udlændingelovens § 26 b, hvorefter udvisning af udlændinge, som er omfattet af EU-reglerne, kun kan ske i overensstemmelse med de principper, der gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed. Herved skal TEUF artikel 20 tillægges betydning.

Da der foreligger et afhængighedsforhold mellem hende og hendes børn, er det efter EU-Domstolens praksis afgørende, om der foreligger et sådant ekstraordinært tilfælde ("exceptional circumstances"), at hun alligevel skal udvises.

Et meget væsentligt element i den samlede vurdering er de konkrete forhold for hendes syv mindreårige børn, som hun har eneforældremyndigheden over, og hvoraf den yngste datter alene har dansk statsborgerskab. Af de faglige vurderinger af børnene fremgår bl.a., at det vurderes afgørende, at der ikke sker flere store omvæltninger i børnenes liv. Forklaringerne afgivet af medarbejdere fra *Kommune2* og VISO efterlader ingen tvivl om hendes rolle som primær omsorgsperson for børnene siden fødslen og den meget tætte følelsesmæssige tilknytning mellem hende og de otte børn.

Der foreligger ikke ekstraordinære omstændigheder, der tilsiger, at det er bydende nødvendigt af hensyn til den offentlige sikkerhed at udvise hende. Hendes adfærd skal bedømmes konkret og ikke på baggrund af generalpræventive betragtninger. Børnenes tarv og det forhold, at et "unionsborger-barn" ikke skal tvinges til at forlade EU's område, når der består et faktisk afhængighedsforhold mellem barnet og en forælder, slår således igennem.

Hendes ret til at forblive i Danmark er tillige sikret af EMRK artikel 8, som fortolkes således, at barnets "best interest must be paramount", jf. bl.a. Menneskerettighedsdomstolens afgørelse af 8. november 2016 i sag 56971/10 (El Ghatet mod Schweiz).

Det indhentede materiale om statsborgerskab i sagen er for usikkert og spinkelt til, at Højesteret kan konkludere, at hun har statsborgerskab i Bosnien-Hercegovina.

Efter Højesterets praksis følges statsborgerskab og udvisning som udgangspunkt ad, hvorfor den manglende mulighed for udvisning bør føre til, at hendes danske statsborgerskab bevares.

Højesterets begrundelse og resultat

1. Sagens baggrund og temaer

Tiltalte er fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 114 e, 1. pkt., ved i perioden fra medio/ultimo februar 2015 til primo marts 2019 sammen med sin daværende ægtefælle og deres seks mindreårige børn at være indrejst i Syrien og dér at have fremmet virksomheden for terrororganisationen Islamisk Stat (IS), der begik eller havde til hensigt at begå handlinger omfattet af straffelovens §§ 114, 114 b, 114 c eller 114 d, idet *Tiltalte* gennem sin tilstedeværelse, herunder ved at

virke som hjemmegående husmor for og hustru til personer, der var aktive i IS, bidrog til, at IS kunne opretholde og konsolidere sin position i området.

Endvidere er hun fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 114 j, stk. 1, jf. stk. 3, jf. den dagældende bekendtgørelse nr. 1200 af 28. september 2016 om forbud mod indrejse eller ophold i visse konfliktområder § 1, stk. 1, nr. 1, ved i perioden fra den 30. september 2016 (hvor bekendtgørelsen trådte i kraft) til primo marts 2019 som dansk statsborger uden tilladelse at have opholdt sig i Raqqa provinsen og Deir al-Zour-provinsen i Syrien, der i perioden var defineret som konfliktområder, og hvor IS var part i en væbnet konflikt.

Landsretten fastsatte straffen til fængsel i 4 år, og *Tiltalte* blev frataget sin danske indfødsret og tildelt en advarsel om udvisning.

For Højesteret angår sagen, om *Tiltalte* skal frifindes for overtrædelse af straffelovens § 114 e, 1. pkt., for så vidt angår to nærmere angivne perioder, hvor hun opholdt sig i områder, der var kontrolleret af IS i Syrien, om der er grundlag for at nedsætte eller forhøje straffen på fængsel i 4 år, om hun skal frakendes sin danske indfødsret, og om hun skal udvises.

2. Strafansvar efter straffelovens § 114 e, 1. pkt.

Som anført er *Tiltalte* fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 114 e, 1. pkt., i perioden medio/ultimo februar 2015 til primo marts 2019.

Tiltalte har påstået frifindelse for overtrædelse af § 114 e, 1. pkt., for så vidt angår en periode på to måneder fra indreisen medio/ultimo februar 2015 i Syrien. Det er til støtte herfor anført navnlig, at hun først to måneder efter indreisen til Syrien forstod, at hendes daværende (første) ægtefælle kæmpede for IS i en militærenhed.

Endvidere har *Tiltalte* påstået frifindelse for overtrædelse af § 114 e, 1. pkt., for perioden fra den 9. maj 2017, hvor hun fik oplyst, at hendes første ægtefælle afgik ved døden, til den 24. marts 2018, hvor hun blev gift med sin anden ægtefælle, der arbejdede som ambulancefører for IS. Det er til støtte herfor anført, at hun i denne periode ikke har fremmet IS' virksomhed.

Det fremgår af forarbejderne til § 114 e, 1. pkt. (tidligere § 114 b), at bistand til en terrororganisation i form af tilskyndelse, råd eller dåd med bestemmelsen foreslås kriminaliseret i vidt omfang, men at det som anført i bestemmelsen, kræves, at der er tale om medvirken, som på en eller anden måde ”fremmer” terrororganisationens virksomhed.

Endvidere fremgår det af forarbejderne, at en person, som forsætligt fremmer den kriminelle virksomhed eller formål hos en gruppe personer med kendskab til gruppens generelle terrorformål, og som dermed yder en form for bidrag til, at der foretages en terrorhandling som defineret i lovforslaget, vil kunne straffes efter den særlige medvirkensregel, selv om den pågældende ikke har forsæt til at medvirke til en konkretiseret terrorhandling. Herudover fremgår det, at medvirkensansvaret begrænses af, at den pågældende person skal have forsæt til, at den gruppe eller sammenslutning, som støtten ydes til, har terrorvirksomhed som en del af sit generelle formål, jf. Folketingstidende 2001-02, tillæg A, lovforslag nr. L 35, s. 876.

Landsretten har fundet det bevist, at *Tiltalte* ved sin indrejse til Syrien og under sit ophold i områder kontrolleret af IS vidste, at IS var en terrororganisation, der begik eller havde til hensigt at begå handlinger omfattet af straffelovens §§ 114, 114 b, 114 c eller 114 d. Landsretten har endvidere fundet det bevist, at *Tiltalte* under sit ophold i områder kontrolleret af IS virkede som husmor og opfostrede sine børn dér, mens hun i en periode var gift med en mand, der i en militærenhed kæmpede for IS, og i en senere periode var gift med en mand, der arbejdede som ambulancefører for IS.

Landsretten har ud fra indholdet af de beskeder, som *Tiltalte* sendte fra Syrien til sin far og til sin ældste søn, lagt til grund, at hun frivilligt tog til Syrien og frivilligt blev dér, frem til hun og børnene blev tilbageholdt i de kurdisk kontrollerede lejre.

Efter forarbejdernes beskrivelse af det objektive gerningsindhold af straffelovens § 114 e, 1. pkt., og kravet til forsættet finder Højesteret, at landsretten ikke har anvendt denne bestemmelse urigtigt ved at finde *Tiltalte* skyldig i hele perioden fra medio/ultimo februar 2015 til primo marts 2019.

3. Strafudmålingen

Landsretten har fastsat den samlede straf til fængsel i 4 år. Efter de dagældende bestemmelser i straffelovens § 114 e, 1. pkt., og § 114 j var strafferammen fængsel i 6 år.

Højesteret finder, at straffen er passende fastsat. Højesteret har herved lagt vægt på navnlig, at *Tiltalte* frivilligt sammen med sin første ægtefælle og seks børn tog til Syrien til områder, der var kontrolleret af IS, hvor hendes første ægtefælle kæmpede for IS, at hun efter sin første ægtefælles død forblev i de pågældende områder, hvor hun blev gift med sin anden ægtefælle, der var ambulancefører for IS, og at hendes fremme af IS' virksomhed har haft en varighed af ca. fire år. Endvidere har hun overtrådt § 114 j i perioden fra den 30. september 2016 til primo marts 2019.

Højesteret tiltræder endvidere, at *Tiltaltes* efterfølgende ophold i mere end to år i de kurdisk kontrollerede lejre ikke giver grundlag for, at der efter straffelovens § 86, stk. 5, eller princippet i bestemmelsen foretages afkortning i straffen på fængsel i 4 år.

4. Frakendelse af indfødsret

4.1. Generelt om betingelserne for frakendelse af indfødsret

Af den dagældende indfødsretslovs § 8 B, stk. 1, fremgår, at den, der findes skyldig i overtrædelse af en eller flere bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13, ved dom kan frakendes sin danske indfødsret, medmindre den pågældende derved bliver statsløs.

Det fremgår af bl.a. Højesterets dom af 19. november 2018 (UfR 2019.736), at der ved vurderingen af, om indfødsret skal frakendes, når lovens betingelser er opfyldt, efter forarbejderne til indfødsretslovs § 8 B, stk. 1, skal foretages en proportionalitetsafvejning af på den ene side forholdets grovhed og på den anden side en frakendelses betydning for den pågældende. I tilfælde, hvor en person dømmes for mere alvorlige forhold, bør den pågældende ifølge forarbejderne som udgangspunkt frakendes dansk indfødsret. Ved mere alvorlige forhold forstås forhold, der straffes med fængsel i 2 år eller derover. Den betydning, en frakendelse har for den pågældende, kan dog tale afgørende imod frakendelse af dansk indfødsret selv ved mere alvorlige forhold. Det kan bl.a. blive aktuelt, hvis den pågældende ikke har nogen eller alene en meget ringe tilknytning til et andet land.

Den betydning, frakendelse af dansk indfødsret har for en person, må efter forarbejderne bero på en konkret vurdering af den pågældendes forhold. Heri indgår bl.a. personens tilknytning her til landet og til udlandet, herunder det eller de lande, den pågældende tillige er statsborger i, og det bør tillægges særlig vægt, hvor den pågældende har haft sin opvækst. I vurderingen indgår desuden personens aktuelle familiemæssige forhold her i landet og i udlandet samt den pågældendes sprogkundskaber.

Af forarbejderne til indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, følger, at der ”normalt” ikke bør ske frakendelse af dansk indfødsret, hvis det efter udlændingelovens regler vil være et uproportionalt indgreb at udvise den pågældende. Højesteret finder, at dette må forstås således, at det ikke er udelukket at frakende en person dansk indfødsret uden samtidig at udvise den pågældende.

Frakendelse af indfødsret skal i øvrigt være i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis vedrørende Menneskerettighedskonventionens artikel 8 og de krav, der følger af EU-retten.

Som anført i Højesterets dom af 5. oktober 2022 (UfR 2023.34) fremgår det af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at frakendelse af statsborgerskab ikke må være vilkårligt, og at der skal foretages en vurdering af konsekvenserne af frakendelsen for den pågældendes privatliv, jf. dom af 22. december 2020 i sagen Usmanov mod Rusland (sag nr. 43936/18), præmis 53.

Som også anført i den nævnte højesteretsdom følger det af EU-Domstolens praksis, at medlemsstaterne ved frakendelse af statsborgerskab skal iagttage bl.a. proportionalitetsprincippet for så vidt angår virkningerne heraf for den berørte persons situation og i givet fald for den pågældendes familiemedlemmer i forhold til EU-retten. Frakendelse af statsborgerskab skal være i overensstemmelse med EU’s charter om grundlæggende rettigheder, herunder særligt retten til respekt for privatliv og familieliv, som er fastsat i chartrets artikel 7, idet denne artikel skal sammenholdes med forpligtelsen til at tage hensyn til barnets tarv, som anerkendes i chartrets artikel 24, stk. 2, jf. EU-Domstolens dom af 12. marts 2019 i sag C-221/17 (M.G. Tjebbes m.fl.).

4.2. Den konkrete vurdering

Tiltalte har bestridt, at hun ved siden af sit danske statsborgerskab har bosnisk-hercegovinsk statsborgerskab.

Det fremgår af Udlændinge- og Integrationsministeriets udtalelse af 22. november 2021, at ministeriet på baggrund af en høring af bl.a. de bosnisk-hercegovinske myndigheder har vurderet, at *Tiltalte* er statsborger i både Danmark og Bosnien-Hercegovina. Der er ikke for Højesteret fremkommet oplysninger, der kan føre til et andet resultat.

Da *Tiltalte* således er både dansk og bosnisk-hercegovinsk statsborger, og da hun er straffet med fængsel i 4 år for overtrædelse af § 114 e, 1. pkt., og § 114 j, stk. 1, jf. stk. 3, i straffelovens kapitel 13, skal hun som udgangspunkt frakendes sin danske indfødsret efter indfødsretslovens § 8 B, stk. 1.

Tiltalte har en ikke uvæsentlig tilknytning til Bosnien-Hercegovina, hvor hun boede de første ni år af sit liv. Hun taler flydende bosnisk og hendes forældre har et hus i Bosnien-Hercegovina. Hun har en farbror i Bosnien-Hercegovina, hvor hun flere gange – senest i 2011 – har været på ferie.

Højesteret finder på denne baggrund – og uanset *Tiltaltes* stærke tilknytning til Danmark, navnlig som følge af de herboende otte børn, der alle har dansk indfødsret – at der ikke er grundlag for at fravige udgangspunktet i indfødsretsloven om, at hun frakendes sin indfødsret. Det forhold, at der ikke er grundlag for at udvise hende, jf. nærmere nedenfor, kan ikke føre til en anden vurdering.

Henset til karakteren og grovheden af *Tiltaltes* kriminalitet og hendes tilknytning til henholdsvis Bosnien-Hercegovina og Danmark finder Højesteret, at en frakendelse ikke vil være i strid med de krav, som følger af Menneskerettighedsdomstolens praksis i sager om frakendelse af statsborgerskab. Det samme gælder det EU-retlige proportionalitetsprincip samt artikel 7 og artikel 24, stk. 2, i EU-Charteret.

Højesteret tiltræder herefter, at *Tiltalte* er frakendt sin danske indfødsret.

5. Udvisning

Tiltalte er frakendt dansk indfødsret, og udvisning af hende har hjemmel i udlændingelovens § 24, jf. § 22, nr. 6, og § 24, nr. 2.

Hun har imidlertid anført bl.a., at det vil være i strid med artikel 20 i Traktaten om Den Europæiske Funktionsmåde (TEUF) at udvise hende, og at udvisning derfor ikke kan ske, jf. herved udlændingelovens § 26 b, hvorefter udvisning af udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, kun kan ske i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed.

Som anført af landsretten er TEUF artikel 20 efter EU-Domstolens fortolkning til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, hvorefter en tredjelandsborger, som er blevet dømt for et strafbart forhold, skal udvises fra medlemsstatens område til et tredjeland, selv om den pågældende faktisk tager sig af et mindreårigt barn, som er statsborger i medlemsstaten, hvis udvisningen af den pågældende indebærer, at barnet bliver nødsaget til at forlade Unionens område og dermed fratages den effektive nydelse af kerneindholdet af sine rettigheder som unionsborger. Om barnet bliver nødsaget til at forlade Unionens område, beror på en bedømmelse af, om der består et afhængighedsforhold mellem forælderen og barnet. Der skal ved vurderingen heraf tages hensyn til barnets tarv og samtlige omstændigheder i sagen, herunder navnlig barnets alder, fysiske og følelsesmæssige udvikling, graden af den følelsesmæssige tilknytning til den pågældende forælder, og den risiko, som adskillelsen fra forælderen indebærer for barnets ligevægt, jf. præmis 66-67 i EU-Domstolens dom af 5. maj 2022 i de forenede sager C-451/19 og C-532/19 (Subdelegación).

En medlemsstat kan dog i ekstraordinære tilfælde udvise forælderen, selv om barnet som konsekvens heraf bliver nødsaget til at forlade Unionens område. Det er en forudsætning herfor, at udvisningen er begrundet i forælderen personlige adfærd, som skal udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkeligt alvorlig trussel, der er til skade for en grundlæggende samfundsinteresse i den pågældende medlemsstat, og at udvisningen er grundet i en hensyntagen til de forskellige involverede interesser, jf. præmis 50 i EU-Domstolens dom af 13. september 2016 i sag C-304/14 (CS).

Det er for Højesteret ubestridt, at der foreligger et afhængighedsforhold mellem *Tiltalte* og hendes syv mindreårige børn på henholdsvis 4, 6, 11, 11, 13, 15 og 17 år, der alle er danske statsborgere.

Hvis *Tiltalte*, som er eneforælder, bliver udvist, vil der som følge af det nævnte afhængighedsforhold være en betydelig risiko for, at børnene sammen med hende må forlade Unionens område og dermed ikke effektivt kan nyde deres rettigheder som unionsborgere. Selv om hun er frakendt dansk indfødsret, kan hun derfor i henhold til TEUF artikel 20 som udgangspunkt ikke udvises, men har ret til ophold her i landet afledt af hensynet til børnene.

Spørgsmålet er herefter, om den foreliggende sag efter EU-retten må anses for et ekstraordinært tilfælde med den virkning, at udgangspunktet skal fraviges, således at *Tiltalte* udvises og dermed mister sin ret til ophold her i landet.

Det må efter de foreliggende oplysninger lægges til grund, at det ikke vil være forsvarligt at flytte børnene fra Danmark til Bosnien-Hercegovina. Det må herved tages i betragtning, at de fem ældste børn blev taget med til Syrien, hvor de opholdt sig ca. fire år i områder kontrolleret af IS, og at alle syv børn under opholdet i Syrien sammen med deres mor blev nødt til at flygte mange gange på grund af den væbnede konflikt i de pågældende områder. Børnene opholdt sig endvidere mere end to år i al Hol-lejren, hvor de sammen med deres mor blev tilbageholdt af de kurdiske myndigheder. Det må endvidere tages i betragtning, at børnene nu – efter at være kommet til Danmark – er i god trivsel og udvikling, og at de er velintegreret i skole og børnehave.

Det vil i øvrigt efter de foreliggende oplysninger ikke være forsvarligt at lade børnene blive i Danmark uden deres mor, der må anses for afgørende for børnenes videre trivsel og udvikling. Der er nu skabt stabilitet, ro og sikkerhed i børnenes hverdag hos bedsteforældrene, men børnene er fortsat stærkt knyttet til deres mor.

Højesteret finder efter en samlet vurdering, at hensynet til børnenes tarv afgørende taler imod at fravige udgangspunktet og udvise *Tiltalte*. Der er således efter EU-retten ikke tale om et ekstraordinært tilfælde. Hun har derfor i henhold til TEUF artikel 20 ret til ophold i Danmark afledt af hensynet til børnene.

Højesteret tiltræder herefter, at *Tiltalte* frifindes for påstanden om udvisning og tildeles en advarsel om udvisning.

6. Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom.

Tiltalte har fortsat været fængslet under anken.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.